

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ

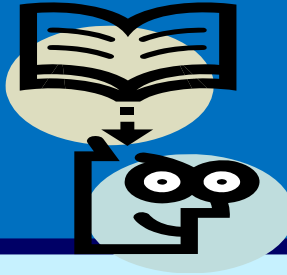

การทำสัญญาและหลักประกัน

The Comptroller General's
Department

สำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้าง
ภาครัฐ

สัญญา คืออะไร

สัญญา เป็นนิติกรรมอย่างหนึ่ง

ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๔๙

บัญญัติ ความหมายไว้ว่า

นิติกรรม หมายความว่า การใด ๆ อันทำลงโดยชอบ
ด้วยกฎหมาย และด้วยใจสมัคร มุ่งโดยตรงต่อการ

ผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล เพื่อจะก่อ
เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ

การซื้อหรือจ้างจากส่วนราชการเดียวกันไม่อาจทำได้
ถือเป็นงานจัดทำเอง(คำวินิจฉัย กวพ.ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๐)

❖ กรณีขอให้หน่วยงานเดียวกัน ทำการผลิตหรือจัดหาพัสดุให้
มิใช่การซื้อ หรือจ้าง กับบุคคลอื่น แต่ถือว่าเป็นงานจัดทำเอง

❖ งานจัดทำเอง หมายความว่า

หน่วยงานที่จัดหาจะนำเงินไปจัดหาเฉพาะพัสดุ หรือสิ่งของ
แล้วมาดำเนินการเอง โดยไม่มีการจ่ายค่าจ้าง หรือ ไม่มีการ
จ้างบุคคลอื่นเข้ามาดำเนินการอีก หรือให้หน่วยงานเดียวกัน
จัดทำ หรือจัดหาพัสดุให้

❖ วิธีปฏิบัติ เจ้าหน้าที่พัสดุจะต้องจัดทำรายงานขอให้หัวหน้า
หน่วยงานเป็นผู้พิจารณาสั่งการด้วย

การทำสัญญา ตามระเบียบฯพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕

มี ๓ แบบ

๑.ทำตาม
ตัวอย่าง(แบบ)
ที่ กวพ. กำหนด
(ข้อ๑๓๒)

๒.ทำข้อตกลง
เป็นหนังสือ
ไว้ต่อกัน
(ข้อ ๑๓๓)

๓.ไม่ทำเป็นหนังสือไว้
ต่อกันก็ได้
(ข้อ ๑๓๓วรรคท้าย)

- ❑ สัญญาที่มีข้อความแตกต่างไปจากแบบที่กวพ.กำหนด
- ให้ส่งให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณาก่อน

ใคร ? เป็นผู้มีอำนาจลงนามในสัญญา
หรือใบสั่งซื้อ / ใบสั่งจ้าง

❖ สัญญา → หัวหน้าส่วนราชการ
(ข้อ ๑๓๒)

❖ ใบสั่งซื้อ }
❖ ใบสั่งจ้าง } → หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ
(ในวิธีตกลงราคาข้อ๓๔วรรคแรก)

สาระสำคัญของสัญญา

๑. ข้อตกลงเกี่ยวกับสิ่งของที่ซื้อขาย/งานที่จ้าง ปริมาณ จำนวน และราคาแบบรูป (งานซื้อต้องเป็นของแท้ ของใหม่ ไม่เคยใช้งานมาก่อน)
๒. เงื่อนไขการส่งมอบ การตรวจรับ(ทั้งหมด/บางส่วน)
๓. เงื่อนไขการชำระเงิน (เงินล่วงหน้า /งวดเงิน)
๔. เงื่อนไขการรับประกัน ความชำรุดบกพร่อง
๕. การวางหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา
๖. เงื่อนไขการบอกเลิกสัญญา /ค่าปรับ
๗. การรับผิดชอบค่าเสียหาย/การขยายเวลาส่งมอบ

รูปแบบสัญญาตามตัวอย่างที่ กวพ.กำหนด

๑. สัญญาซื้อขาย
๒. สัญญาจะซื้อจะขายแบบราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ
๓. สัญญาซื้อขายคอมพิวเตอร์
๔. สัญญาซื้อขายและอนุญาตให้ใช้สิทธิในโปรแกรมคอมพิวเตอร์
๕. สัญญาจ้าง
๖. สัญญาจ้างบริการบำรุงรักษาและซ่อมแซมแก้ไขคอมพิวเตอร์

แบบสัญญาตามตัวอย่างที่ กวพ.กำหนด (ต่อ)

๗. สัญญาเช่าคอมพิวเตอร์

๘. สัญญาเช่ารถยนต์

๙. สัญญาแลกเปลี่ยน

๑๐. สัญญาจ้างผู้เชี่ยวชาญรายบุคคล หรือ
จ้างบริษัทที่ปรึกษา

๑๑. สัญญาจ้างที่ปรึกษาออกแบบและควบคุมงาน

แบบสัญญา ตามตัวอย่างที่เคยผ่านการพิจารณา จากสำนักงานอัยการสูงสุด

- ๑. สัญญาจ้างให้บริการรักษาความปลอดภัย
- ๒. สัญญาจ้างทำความสะอาดอาคาร

ฯลฯ

กรณีทำข้อตกลงเป็นหนังสือไว้ต่อกัน (ข้อ ๑๓๓)

หลัก - เป็นดุลยพินิจของ หัวหน้าส่วนราชการ

จะทำข้อตกลงเป็นหนังสือไว้ต่อกัน โดยไม่ต้องทำ
สัญญาตามแบบในข้อ ๑๓๒ ก็ได้ ในกรณีดังนี้

- ❶ ซื้อ/จ้าง/แลกเปลี่ยน โดยวิธีตกลงราคา / การจ้างปรึกษา
- ❷ คู่สัญญา ส่งของได้ครบถ้วน ภายใน ๕ วันทำการ
นับจากทำข้อตกลง
- ❸ การซื้อ/จ้าง โดย วิธีพิเศษ ตามข้อ ๒๓ หรือ ๒๔ (๑)-(๕)
- ❹ การเช่า ที่ไม่ต้องเสียเงินอื่นใดนอกจากการเช่า

กรณีที่ไม่ต้องทำข้อตกลงเป็นหนังสือ ไว้ต่อกันก็ได้
(ระเบียบข้อ ๑๓๓ วรรคท้าย)

ได้แก่

(๑) การจัดหาซึ่งมีราคาไม่เกิน ๑ ล้านบาท หรือ

(๒) การซื้อ/จ้าง ซึ่งใช้วิธีดำเนินการตาม
ระเบียบข้อ ๓๙ วรรคสอง

(ได้แก่ วิธีตกลงราคา กรณีจำเป็นเร่งด่วน
ที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้คาดหมายไว้ก่อน และ
ไม่อาจดำเนินการตามปกติได้ทัน)

การซื้อ/จ้างกับส่วนราชการด้วยกัน
หนังสือโต้ตอบ ถือเป็นข้อตกลงเป็นหนังสือ
ตามข้อ ๑๓๓ แล้ว

- แนววินิจฉัยของ กวพ. กค๐๔๐๘.๔/๖๙๓ ลว.๑๙ ธ.ค.๕๘
- ส่วนราชการ ก. จ้างกรมประชาสัมพันธ์ จัดทำโครงการประชาสัมพันธ์ สัมภาษณ์ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ และถ่ายทอดสด **โดยใช้วิธีพิเศษ**
- คำวินิจฉัย ระเบียบฯ ข้อ ๑๓๒ กำหนดให้การจ้างโดยวิธีพิเศษ ตามข้อ ๒๔(๓) สามารถทำเป็นบันทึกข้อตกลงได้
- โดยหนังสือโต้ตอบระหว่างส่วนราชการ กับ ส่วนราชการด้วยกันนั้น ถือเป็นข้อตกลงเป็นหนังสือตามข้อ ๑๓๓ แล้ว

การทำสัญญาจ้างก่อสร้างทุกประเภท ต้องมีเงื่อนไขให้มีการปรับราคาได้(ค่าK)

☐ มติคณะรัฐมนตรี หนังสือของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ที่นร ว ๑๐๙ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๓๒กำหนดให้ความ
ช่วยเหลือผู้ประกอบการอาชีพก่อสร้าง

➤ โดยให้ทุกส่วนราชการมีข้อกำหนดในประกาศสอบ
ราคา ประกวดราคา ไว้ด้วยว่าจะทำสัญญาแบบปรับ
ราคาได้ และในขั้นตอนทำสัญญาต้องการทำสัญญา
แบบปรับราคาได้ (ค่าK)

☐ กรณีมีปัญหา ให้หารือสำนักงบประมาณ

สัญญาที่มีข้อตกลงจ่ายล่วงหน้า

จ่ายได้ในอัตราดังนี้ (ข้อ ๖๘)

๑. ซื้อ/จ้าง กับส่วนราชการ , รัฐวิสาหกิจ **จ่าย ๕๐ %**

๒. ซื้อจากต่างประเทศ **จ่ายตามที่ผู้ขายกำหนด**

๓. การบอกรับวารสาร, / ส่งจองหนังสือ/
ซื้อข้อมูล E / บอกรับสมาชิก Internet **จ่ายเท่าที่จ่ายจริง**

๔. ซื้อ/จ้าง วิธีสอบราคา/ประกวดราคา **จ่าย ๑๕%**
(ต้องกำหนดเงื่อนไขไว้ในประกาศสอบ/ประกวด ด้วย)

๕. ซื้อ/จ้าง โดยวิธีพิเศษ (แจ้งขณะเจรจาราคา) **จ่าย ๑๕%**

ผลของสัญญา

หลักการ

- ☐ สัญญามีผลนับตั้งแต่วันที่คู่สัญญาได้ลงนามในสัญญา

ยกเว้น

- ☐ คู่สัญญามีข้อตกลงกำหนดเงื่อนไขกันไว้ใน สัญญาเป็นอย่างอื่น

ระเบียบฯ พัสดุ อนุมัติเป็นหลักการ ให้สัญญาเช่า หรือสัญญาจ้าง มีผลย้อนหลัง ?

หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ
ด่วนที่สุด ที่ กค (กwp) ๐๔๐๘.๔/ ว ๓๕๑
ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๔๘

- ✓ อนุมัติยกเว้นเฉพาะสัญญาเช่า หรือสัญญาจ้าง ที่จำเป็นต้องเช่า/จ้าง ต่อเนื่องไปในปีงบประมาณใหม่ ภายหลังจากสัญญาเดิมสิ้นสุดลง
- ✓ แต่ส่วนราชการไม่สามารถลงนามสัญญาได้ทันภายในวันที่ ๑ ตุลาคม เนื่องจาก
 - ❖ ๑. พรบ.งบประมาณรายจ่ายประจำปี ยังไม่มีผลใช้บังคับ หรือ
 - ❖ ๒. ยังไม่ได้รับอนุมัติเงินประจำงวดจากสำนักงบประมาณ

ระเบียบฯ พัสดุ อนุมัติเป็นหลักการ ให้สัญญาเช่าหรือสัญญาจ้าง มีผลย้อนหลัง ได้ (ต่อ)

 ผล ให้สัญญามีผลย้อนหลังได้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม
อันเป็นวันเริ่มต้นปีงบประมาณ หรือวันที่มีการเช่าหรือจ้างจริง

 โดยมีเงื่อนไขว่า:-

- ๑.) ส่วนราชการได้ดำเนินการจัดหาไว้แล้วก่อนสิ้นปีงบประมาณ
และรู้ตัวผู้ให้เช่า หรือผู้รับจ้างที่จะลงนามเป็นคู่สัญญา แล้ว
ไม่ว่าจะเป็นรายเดิม หรือรายใหม่ ก็ตาม
- ๒.) ผู้มีอำนาจอนุมัติ ได้อนุมัติให้เช่า หรือจ้างจากรายที่ได้จัดหา
ไว้แล้วก่อนสิ้นปีงบประมาณ เพียงแต่อยู่ในขั้นตอนไม่อาจ
ลงนามในสัญญาได้ทันในวันที่ ๑ ตุลาคม เท่านั้น

สัญญา/ข้อตกลง มูลค่า ๑ ล้านบาทขึ้นไป ส่งสำเนาให้สตง.และกรมสรรพากรด้วย

- ระเบียบข้อ ๑๓๕
- สัญญา หรือข้อตกลงเป็นหนังสือที่มีมูลค่าตั้งแต่ ๑ ล้านบาทขึ้นไป
- ให้ส่งสำเนา ให้สตง. หรือสตง.ภูมิภาค และกรมสรรพากรภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันทำสัญญา หรือ ข้อตกลง

การเพิ่มคู่สัญญา

- การขอเพิ่มคู่สัญญา เป็นกรณีที่ไม่ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์ เนื่องจากมีผู้รับผิดชอบกับลูกหนี้เพิ่มขึ้น จึงยอมกระทำได้ ทั้งนี้ คู่สัญญาที่เพิ่มขึ้นใหม่นั้น จะต้องมีความสมบูรณ์เช่นเดียวกับคู่สัญญาเดิม และมีความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมด้วย

การเปลี่ยนแปลงคู่สัญญา

- การขอเปลี่ยนแปลงคู่สัญญา ไม่อาจกระทำได้

การแบ่งงวดงานและงวดเงิน

- วัตถุประสงค์ เพื่อให้งานที่จ้างเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ตามหลักวิชาการของการก่อสร้าง และการแบ่งจ่ายเงินเมื่อผู้รับจ้างส่งมอบงานในแต่ละงวด เพื่อให้ผู้รับจ้างเกิดสภาพคล่องทางการเงิน และใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการก่อสร้าง การกำหนดจ่ายเงินเป็นงวดนั้น จึงต้องกำหนดให้สัมพันธ์กันระหว่างเนื้องานกับเนื้อเงิน
- กรณีที่มีการแบ่งงวดงานและงวดเงินแล้ว โดยหลัก ผู้ว่าจ้างไม่อาจรับมอบงานและจ่ายเงินข้ามงวดได้ เว้นแต่ ตามข้อเท็จจริงของหลักวิชาการของการก่อสร้าง งานที่ส่งมอบนั้น เป็นอิสระไม่เกี่ยวข้องกับงานในงวดก่อนหน้านี้

ค่าจ้างและการจ่ายเงิน

- สัญญาซื้อขาย/สัญญาจ้างทั่วไป
 - จ่ายตามวงเงินที่กำหนดในสัญญา
- สัญญาจ้างก่อสร้าง
 - ราคาต่อหน่วย
 - จ่ายตามเนื้องานที่ทำเสร็จจริง
 - ราคาเหมารวม
 - จ่ายตามวงเงินที่กำหนดในสัญญา

สัญญาจะซื้อจะขาย ราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ

- เป็นสัญญาที่ใช้สำหรับการซื้อขายสิ่งของ
ที่ผูกพันผู้จะขายให้ขายสิ่งของนั้น ๆ ตามจำนวน
ที่ผู้จะซื้อ สั่งซื้อเป็นคราว ๆ ไป โดยมีราคา
ต่อหน่วยคงที่ ภายในระยะเวลาที่กำหนดในสัญญา
- จ่ายได้ไม่เกินวงเงินที่กำหนดในสัญญา

Ex. สัญญาจะซื้อจะขายราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ

- ส่วนราชการได้รับงบประมาณเป็นค่าจัดซื้อวัสดุประกอบอาหารของบ้านพักเด็กและครอบครัว เนื่องจากจำนวนผู้รับการสงเคราะห์ไม่แน่นอนในแต่ละวัน กรณีนี้งบประมาณได้มารวมทั้งปี จึงสมควรจัดหาในครั้งเดียว เพื่อความโปร่งใส และเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม หากมีปัญหาในการประมาณการจำนวนการจัดซื้อวัสดุประกอบอาหาร เนื่องจากจำนวนผู้รับการสงเคราะห์ในแต่ละวันไม่แน่นอน ก็ชอบที่จะกำหนดเงื่อนไขการทำสัญญาจะซื้อจะขายแบบราคาคงที่ไม่จำกัดปริมาณ โดยสามารถทยอยการสั่งซื้อตามจำนวนและปริมาณตามความต้องการใช้งานในแต่ละวันได้

Ex. การจ่ายเงินล่วงหน้า

- ผู้รับจ้างมีการเบิกจ่ายเงินล่วงหน้าไปแล้ว 15% ต่อมา มีการแก้ไขสัญญาเพิ่มเติมปริมาณงาน ทำให้วงเงินในสัญญาเพิ่มขึ้น ผู้รับจ้างขอเบิกเงินค่าจ้างล่วงหน้า 15% ของวงเงินที่เพิ่มขึ้น เมื่อไม่ได้มีการตกลงไว้ในสัญญาที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงไม่สามารถจ่ายได้
- ใช้วิธีอื่นแล้วไม่ได้ผลดี จึงได้ดำเนินการโดยวิธีพิเศษ ในหนังสือเชิญชวนมิได้กำหนดเงื่อนไขให้มีการจ่ายเงินล่วงหน้าไว้ ผู้เสนอราคาได้มาขอให้จ่ายเงินล่วงหน้า 15% ก่อนทำสัญญา จึงเป็นการกำหนดเงื่อนไขขึ้นใหม่

หลักประกันการรับเงินล่วงหน้า (ข้อ 70)

- การจ่ายเงินล่วงหน้า กรณีสอบราคา/ประกวดราคา/วิธีพิเศษ

⇒ ต้องวางหลักประกันการรับเงินล่วงหน้าเป็น

- พันธบัตรรัฐบาลไทย หรือ

- หนังสือค้ำประกันของธนาคารภายในประเทศ

ยกเว้น การซื้อ/จ้างจากส่วนราชการ การซื้อพัสดุจาก
ต่างประเทศ การบอกรับวารสารฯ

ไม่ต้องเรียกหลักประกัน

หลักประกันของ

- ที่ผู้ขาย/ผู้รับจ้าง ที่จะเข้าเสนอราคากับส่วนราชการ นำมาวางในขณะยื่นซองเสนอราคา
- เพื่อประกันความเสียหายในการผิดเงื่อนไขในการเสนอราคา
- ใช้เฉพาะวิธีประกวดราคา

หลักประกันสัญญา

- หลักประกันที่ผู้ขาย/ผู้รับจ้าง ที่เป็นคู่สัญญากับ ส่วนราชการนำมาวางขณะทำสัญญา
- เพื่อประกันความเสียหายจากการผิดเงื่อนไข ตามข้อกำหนดในสัญญา
- ใช้เป็นหลักประกันจนกว่าจะสิ้นสุดข้อผูกพัน ตามสัญญา

หลักประกันของ/หลักประกันสัญญา

- ให้ใช้หลักประกันอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้
 1. เงินสด
 2. เชื้อคที่ธนาคารเซ็นส่งจ่าย
 3. หนังสือค้ำประกันของธนาคารในประเทศ
 4. หนังสือค้ำประกันของบริษัทเงินทุน
 5. พันธบัตรรัฐบาลไทย

Ex. พันธบัตรเป็นชื่อบุคคล

- โดยหลักการ ผู้ทรงพันธบัตรควรเป็นในนามของบริษัท หรือห้างหุ้นส่วน หรือกิจการร่วมค้า ซึ่งเป็นผู้เสนอราคาหรือคู่สัญญากับทางราชการ ในกรณีที่จะนำพันธบัตรที่เป็นชื่อของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการผู้จัดการ หุ้นส่วนผู้จัดการ หุ้นส่วน หรือเป็นชื่อบุคคลอื่น และบุคคลนั้นได้มีหนังสือยินยอมให้นำพันธบัตรมาใช้เป็นหลักประกันของ หลักประกันสัญญา กับส่วนราชการ โดยปราศจากเงื่อนไขใดๆ ก็สามารถกระทำได้ โดยต้องไปจดทะเบียน หรือแจ้งการวางเป็นหลักประกันที่ ธปท.

Ex. เช็คบริษัท

- เช็คสั่งจ่ายในนามบริษัท ไม่ใช่หลักประกันตามความหมายของระเบียบฯ

Ex. ⁺ตั๋วแลกเงิน

- ⁺ตั๋วแลกเงิน เป็น⁺ตั๋วเงินประเภทหนึ่ง แต่ระเบียบฯ มิได้กำหนดให้ใช้เป็นหลักประกันได้ ดังนั้น ⁺ตั๋วแลกเงินจึงไม่สามารถนำมาใช้เป็นหลักประกันได้

การนำหลักประกันมากกว่า 1 อย่างมารวมกันได้หรือไม่

กวพ. วินิจฉัย

* ตามระเบียบฯ ข้อ 141 กำหนดว่า “หลักประกันซองหรือหลักประกันสัญญาให้ใช้ หลักประกันอย่างหนึ่งอย่างใด”
เจตนารมณ์ตามระเบียบฯ ให้เลือกหลักประกันอย่างใดก็ได้ ดังนั้น หากใช้หลักประกันตามที่กำหนดไว้ในข้อ 141 รวมกัน ก็ย่อมกระทำได้

การคืนหลักประกันของ

- ให้คืนหลักประกันของแก่ผู้เสนอราคาหรือผู้ค้ำประกัน ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้พิจารณาในเบื้องต้นเรียบร้อยแล้ว
- เว้นแต่ ผู้เสนอการารายที่คัดเลือกไว้ซึ่งเสนอราคาต่ำสุดไม่เกิน 3 ราย ให้คืนได้ต่อเมื่อได้ทำสัญญาหรือข้อตกลง หรือผู้เสนอราคาได้พ้นจากข้อผูกพันแล้ว

การคืนหลักประกันสัญญา

- ให้คืนหลักประกันสัญญาโดยเร็ว อย่างช้าไม่เกิน 15 วัน นับแต่วันที่คู่สัญญาพ้นจากข้อผูกพันตามสัญญาแล้ว
- หนังสือที่ นร (กwp) 1305/ว 8608 ลงวันที่ 5 ต.ค. 44
 - ไม่ต้องรอให้มีการร้องขอคืนจากคู่สัญญาก่อน
 - คู่สัญญาไม่มารับภายในกำหนด ให้ปฏิบัติตามข้อ 144 วรรคท้าย พร้อมกับให้มีหนังสือรับรองให้ผู้ค้าประกันไปด้วยว่า หลักประกันสัญญาดังกล่าว หมดระยะเวลาการค้ำประกันแล้ว

วิธีปฏิบัติในการ คืนหลักประกันสัญญา

- หนังสือที่ นร (กwp) 1002/ว 42 ลงวันที่ 15 ก.ย. 32
 - 1. ให้หัวหน้าหน่วยงานผู้ครอบครองพัสดุ รับผิดชอบดูแลบำรุงรักษา
และตรวจสอบความชำรุดบกพร่องของพัสดุ
 - 2. ในกรณีที่ปรากฏความชำรุดบกพร่อง ให้ผู้มีหน้าที่ตาม 1. รับรายงานหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อแจ้งให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้างแก้ไขซ่อมแซมทันที
 - 3. ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการประกันความชำรุดบกพร่อง
 - > ภายใน 15 วัน สำหรับหลักประกันอายุไม่เกิน 6 เดือน
 - > ภายใน 30 วัน สำหรับหลักประกันอายุตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไปให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบตรวจสอบความชำรุดบกพร่อง

Ex. การคืนหลักประกันสัญญา

- บริษัทที่ปรึกษาได้ดำเนินการออกแบบอาคารปฏิบัติการแล้วเสร็จ และกรมฯ ได้ตรวจรับมอบงานไว้เรียบร้อยแล้ว บริษัทฯ จึงขอคืนหลักประกันสัญญา ปรากฏว่า ข้อกำหนดรายละเอียดเงื่อนไขการจ้างออกแบบซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา ได้ระบุความรับผิดชอบของผู้รับจ้างต่อการออกแบบว่า จะต้องรับผิดชอบไปถึงการก่อสร้างอาคาร ซึ่งจะต้องไม่ปรากฏข้อผิดพลาดบกพร่อง หรือเกิดความเสียหายขึ้นอันเนื่องมาจากการออกแบบ ผู้รับจ้างจึงต้องรับผิดชอบผลการก่อสร้างอาคารดังกล่าวจนกว่าการก่อสร้างจะแล้วเสร็จตามเงื่อนไขของสัญญา

ค่าปรับ (เบี้ยปรับ) ค่าเสียหาย

- ค่าปรับ (เบี้ยปรับ) เป็นค่าเสียหายที่คู่สัญญาได้ตกลงกันไว้ล่วงหน้า ไม่ต้องพิสูจน์ความเสียหาย
- ค่าเสียหาย เป็นสิทธิเรียกร้องของคู่สัญญาเมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นแล้ว ต้องพิสูจน์ความเสียหาย

การกำหนดอัตราค่าปรับในสัญญา (ข้อ 134)

กรณีซื้อ /จ้าง

① ไม่ต้องการผลสำเร็จของงานพร้อมกัน

ค่าปรับรายวัน อัตราตายตัว ระหว่างร้อยละ 0.01 – 0.20
ของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้รับมอบ

กรณีงานจ้างก่อสร้าง

② ที่ต้องการผลสำเร็จของงานพร้อมกัน

ค่าปรับรายวัน เป็นจำนวนเงินตายตัว อัตราร้อยละ 0.01 – 0.10
ของราคางานจ้าง แต่ต้องไม่ต่ำกว่าวันละ 100 บาท

③ จ้างก่อสร้างสาธารณูปโภคที่มีผลกระทบต่อการจราจร

ปรับรายวันในอัตรา อัตราร้อยละ 0.25 ของราคางานจ้างนั้น

การปรับ

- เมื่อครบกำหนดสัญญา/ข้อตกลง ยังไม่มีการส่งมอบต้องแจ้งการปรับ
- เมื่อมีการส่งมอบพัสดุเกินกำหนดสัญญา/ข้อตกลง ต้องสงวนสิทธิการปรับ
- การนับวันปรับ นับถัดจากวันครบกำหนดตามสัญญา/ข้อตกลง จนถึงวันที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างส่งมอบสิ่งของถูกต้องครบถ้วน หรือจนถึงวันที่บอกเลิกสัญญา/ข้อตกลง (หักด้วยระยะเวลาที่คณะกรรมการตรวจรับใช้ไปในการตรวจรับออกจากจำนวนวันที่ต้องถูกปรับด้วย)
- สิ่งของประกอบกันเป็นชุด ให้ปรับทั้งชุด
- สิ่งของรวมติดตั้ง/ทดลอง ให้ปรับตามราคาของทั้งหมด

Ex. ปรับทั้งชุด

☞ ส่วนราชการได้ทำสัญญาซื้อเครื่องวิเคราะห์แยกสาร จำนวน 1 ชุด 6 รายการ เป็นเงิน 7,980,000 บาท ก่อนครบกำหนดสัญญา บริษัทได้ส่งมอบสิ่งของปรากฏว่า บริษัทส่งมอบไม่ครบถ้วน โดยไม่ได้ส่งมอบอุปกรณ์เครื่องดูดไอแก๊ส จำนวน 2 เครื่อง คณะกรรมการตรวจรับพัสดุจึงมีมติไม่ตรวจรับและแจ้งค่าปรับตามสัญญา ต่อมาภายหลังสิ้นสุดสัญญา บริษัทได้ส่งมอบอุปกรณ์เครื่องดูดไอแก๊ส ส่วนราชการจึงได้มีหนังสือสงวนสิทธิปรับรวม 11 วัน วันละ 15,960 บาท แต่บริษัทได้มีหนังสือโต้แย้งการปรับ โดยอ้างว่าบริษัทได้ส่งมอบเครื่องวิเคราะห์แยกสาร ตามสัญญาแล้วตั้งแต่ก่อนครบกำหนดสัญญา ขาดส่งเฉพาะเครื่องดูดควันซึ่งเป็นอุปกรณ์ประกอบ และมีมูลค่าเพียง 500,000 บาท ซึ่งเป็นค่าปรับวันละ 1,000 บาท

Ex. ปรับทั้งชุด (ต่อ)

➤ กรณีนี้ ส่วนราชการต้องพิจารณาให้เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญา ซึ่งสามารถแยกได้เป็น 2 กรณี กล่าวคือ

1. หากบริษัทไม่ได้ส่งมอบเครื่องวิเคราะห์แยกสารให้ถูกต้องครบถ้วน โดยขาดส่งในส่วน of เครื่องดูดไอแก๊ส จำนวน 2 เครื่อง บริษัทจะต้องชำระค่าปรับเป็นรายวันในอัตราร้อยละ 0.20 ของราคาเครื่องดูดไอแก๊สที่ยังไม่ได้รับมอบตามเงื่อนไขของสัญญา ข้อ 10 วรรคหนึ่ง

2. หากการซื้อขายเครื่องดังกล่าวเป็นการตกลงซื้อขายในลักษณะประกอบกันเป็นชุด การที่บริษัทไม่ได้ส่งมอบเครื่องดูดไอแก๊สจะทำให้เครื่องวิเคราะห์ฯ ไม่สามารถใช้งานได้โดยสมบูรณ์ ให้ถือว่า ผู้ขายยังไม่ได้ส่งมอบสิ่งของนั้นเลย จึงต้องคิดค่าปรับจากราคาส่งของเต็มทั้งชุด ตามเงื่อนไขฯ ข้อ 10 วรรคสอง

Ex. ปรับตามราคาของทั้งหมด

- ☞ ส่วนราชการได้ทำสัญญาซื้อขายโครงการส่วนขยายระบบงาน GFMIS เพื่อรองรับข้อมูลของรัฐวิสาหกิจ โดยเงื่อนไขของสัญญากำหนดการส่งมอบงานแบ่งเป็น 5 งวด ผู้ขายได้ส่งมอบงานล่าช้าระหว่างงวด ล่าช้าไป 3 วัน ส่วนราชการจะสามารถปรับผู้ขายได้หรือไม่ ?
- กรณีนี้เป็นการตกลงซื้อขายและติดตั้งคอมพิวเตอร์อุปกรณ์การประมวลผลให้พร้อมที่จะใช้งานได้ให้แก่ผู้ซื้อ โดยการติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ระบบเครือข่ายทั้งระบบ ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ซึ่งตามสัญญาข้อ 6 กำหนดเรื่องการตรวจรับว่า ถ้าผู้ขายส่งมอบไม่ตรงตามสัญญา หรือคุณสมบัติไม่ถูกต้อง หรือใช้งานได้ไม่ครบถ้วน ผู้ซื้อทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะไม่รับคอมพิวเตอร์นั้น และตามสัญญาข้อ 14 การบอกเลิกสัญญา

Ex. ปรับตามราคาของทั้งหมด (ต่อ)

กำหนดว่า กรณีผู้ขายไม่ติดตั้งและส่งมอบคอมพิวเตอร์บางรายการหรือทั้งหมดภายในกำหนดเวลา หรือส่งมอบไม่ถูกต้อง หรือส่งมอบภายในกำหนดแต่ใช้งานไม่ได้ ผู้ซื้อจะมีสิทธิบอกเลิกสัญญาทั้งหมดหรือบางส่วนได้ ย่อมแสดงว่าผู้ซื้อต้องการซื้อและติดตั้งทั้งระบบจนใช้งานได้ และข้อ 15 กำหนดเรื่องค่าปรับไว้ว่า ในกรณีที่คอมพิวเตอร์ที่ตกลงซื้อขายเป็นระบบ ถ้าผู้ขายส่งมอบเพียงบางส่วน หรือส่งมอบทั้งหมดแต่ใช้งานไม่ได้ถูกต้องครบถ้วน ให้ถือว่ายังไม่ได้ส่งมอบเลย และคิดค่าปรับจากราคาของทั้งระบบ

- กรณีนี้คู่สัญญามีเจตนาซื้อขายและติดตั้งเพื่อพร้อมใช้งานได้ทั้งระบบ การคิดค่าปรับจึงต้องถือเอาระยะเวลาสิ้นสุดของสัญญางวดสุดท้ายเป็นเกณฑ์ เริ่มต้นการปรับ และเมื่อผู้ขายส่งมอบงานงวดที่ 2 ค่าเช่า แต่หากไม่เกิน กำหนดส่งมอบงานทั้งหมดตามสัญญา ส่วนราชการก็ไม่อาจปรับผู้ขายได้

ตัวอย่างการคิดค่าปรับ

1.กำหนดส่ง 17 ม.ค.

1 ส่ง 14 ม.ค.

1 รับ 20 ม.ค.

2.

แจ้งแก้ไข

2 ส่ง 24 ม.ค.

2 รับ 27 ม.ค.

ปรับ

ลดปรับ

ตัวอย่างการคิดค่าปรับ (ต่อ)

ข้อ 71(4) “ถือว่าผู้ขายหรือผู้รับจ้างได้ส่งถูกต้องตั้งแต่วันที่ได้นำพัสดุมาส่ง”
.....ปรับ ? วัน

ครบกำหนด 17 ม.ค. ส่งถูกต้อง 24 ม.ค. ตามสัญญา

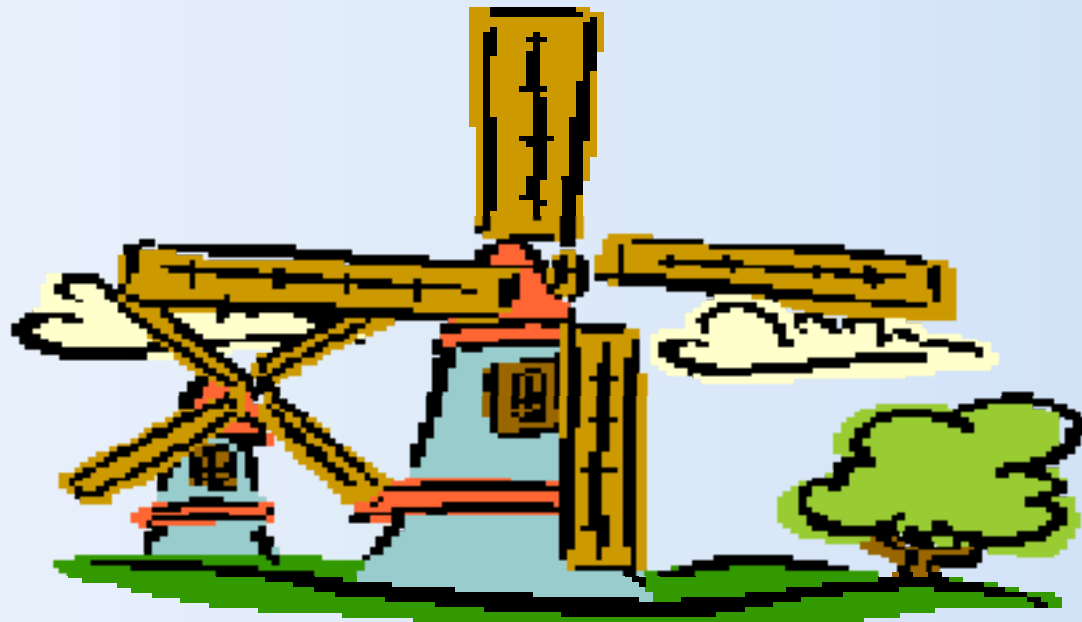
จะต้องถูกปรับ 18 ม.ค. - 24 ม.ค. = X วัน

*กรรมการล่าช้า (เป็นเหตุพิจารณาลดค่าปรับตามระเบียบฯ ข้อ 139)

15 ม.ค. - 20 ม.ค. = Y วัน

ผู้ขาย / ผู้รับจ้าง ถูกปรับ $X - Y = ?$ วัน

การบริหารสัญญา

การนำหลักประกันของมาใช้เป็นหลักประกันสัญญา

- ด่วนที่สุด ที่ กค (กวพ) 0408.4/ว 130 ลง 20 ตุลาคม 2549

หลักการ

- * ผู้เสนอราคานำหลักประกันของตามระเบียบฯ ข้อ 141 (1) เงินสด และ (2) เช็ควินาคารเซ็นส่งจ่าย เป็นเช็คลงวันที่ที่ใช้เช็คนั้น หรือก่อนวันนั้นไม่เกิน 3 วันทำการ
- * ผู้เสนอการายนั้นได้รับคัดเลือกเข้าทำสัญญา
- * ผู้เสนอราคาประสงค์จะนำหลักประกันของมาใช้เป็นหลักประกันสัญญา

การนำหลักประกันของมาใช้เป็นหลักประกันสัญญา (ต่อ)

— เงื่อนไข วันทำสัญญา ส่วนราชการต้องจัดทำหลักฐานการคืนหลักประกันของ และหลักฐานการวางหลักประกันให้เสร็จภายในวันทำสัญญา โดยคู่สัญญาต้องนำหลักประกันของ

(เพิ่ม-ลด) มาวางให้เท่ากับวงเงินหลักประกันสัญญา

มูลค่าหลักประกัน

➡ เว้นแต่ การจัดหาที่สำคัญพิเศษ กำหนดสูงกว่าร้อยละ 5 แต่ไม่เกินร้อยละ 10

➡ ร้อยละ 5 ของวงเงิน / ราคาพัสดุ ที่จัดหาในครั้งนั้น

* กรณีส่วนราชการ/รัฐวิสาหกิจ เป็นคู่สัญญา/ผู้เสนอราคา
- ไม่ต้องวางหลักประกัน (ข้อ 143)

ใคร ? เป็นผู้มีหน้าที่บริหารสัญญา

คำวินิจฉัยกพ.ด่วนที่สุด ที่ กค(กพ)๐๔๐๘.๔/๒๘๕๑๔ลว.๑๒ ต.ค.๕๘

☐ เจ้าหน้าที่พัสดุ/ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือ
คณะกรรมการตรวจการจ้าง

☐ โดยปกติ ต้องมีหน้าที่บริหารสัญญา กล่าวคือ เมื่อสัญญา
ครบกำหนด จะต้องแจ้งให้ผู้ขายหรือรับจ้างส่งมอบงาน
ตามสัญญา

☐ เจ้าหน้าที่ดังกล่าว จะต้องเสนอหัวหน้าส่วนราชการให้มี
หนังสือแจ้งเตือน แจ้งปรับ แล้วแต่กรณี

☐ หากมิได้ดำเนินการ จะถือว่าละเลยไม่ดำเนินการตามหน้าที่

กรณีจำเป็นต้องแก้ไข/เปลี่ยนแปลงสัญญา

(ข้อ ๑๓๖)

☐ หลัก * สัญญาที่ลงนามแล้ว ห้ามแก้ไขเปลี่ยนแปลง

➤ ข้อยกเว้น - กรณีจำเป็นต้องแก้ไข

 เป็นอำนาจหัวหน้าส่วนราชการพิจารณา

 การแก้ไขจะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ราชการ
หรือไม่ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์

➤ ระยะเวลาที่จะแก้ไข :-

“จะแก้ไขเมื่อใดก็ได้ แต่ต้องก่อนการตรวจรับงวด
สุดท้าย”

การแก้ไข/เปลี่ยนแปลงสัญญา (ต่อ)

☐ การแก้ไขสัญญา จำเป็นต้อง:-

- เพิ่ม / ลดวงเงิน / ขยายเวลาการส่งมอบ/
ก็ให้ตกลงไปพร้อมกัน

☐ กรณีงานเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง/งาน

เทคนิคเฉพาะอย่าง

- ต้องได้รับการรับรองจากสถาปนิก/วิศวกรฯ ที่
รับผิดชอบ ก่อนการแก้ไข

(ตัวอย่าง) คู่สัญญาขอแก้ไขสัญญา เพื่อเปลี่ยนพัสดุใหม่ เนื่องจากบริษัทเลิกผลิตแล้ว

❑ **ปัญหา** บริษัทแจ้งขอแก้ไขสัญญาโดยเปลี่ยนพัสดุใหม่ จากรุ่นที่ทำสัญญาไว้ เป็น รุ่นใหม่ที่มีคุณภาพเท่าเดิม หรือดีกว่าเดิม ราคา และเงื่อนไขเดิม หรือดีกว่าเดิม

❖ แนวทางแก้ไข

- หากส่วนราชการพิจารณาเห็นควรแก้ไขสัญญา
- เพื่อประโยชน์ราชการ
- และมิได้ทำให้ทางราชการเสียประโยชน์
ก็สามารถทำได้

คู่สัญญาส่งของไม่ได้ตามสัญญา จะขอเปลี่ยนพัสดุ เนื่องจากบริษัทเลิกผลิตแล้ว (ต่อ)

→ แต่การแก้ไขสัญญา

- (๑) จะต้องระบุงการสงวนสิทธิ์เรียกค่าปรับจากผู้ขาย/ผู้รับจ้าง
- (๒) ต้องกำหนดระยะเวลาการส่งมอบใหม่ให้ชัดเจนในสัญญาที่แก้ไขใหม่ด้วย

(หากไม่เขียน จะเรียกค่าปรับไม่ได้ เพราะไม่มีวันส่งมอบที่จะนำมาคำนวณค่าปรับได้ เนื่องจากเป็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้ ถือว่าเป็นการยกเลิกสัญญาเดิมหรือแปลงหนี้ใหม่ สัญญาเดิมย่อมระงับไป แม้จะสงวนสิทธิ์การเรียกค่าปรับไว้ก็ตาม แต่ขณะที่บริษัทขอแก้ไขสัญญานั้น ค่าปรับยังไม่เกิดขึ้น)

การแก้ไขสัญญาหลังจากผิดสัญญาแล้ว เมื่อไม่กำหนดวันส่งมอบไว้ในสัญญาที่แก้ไขใหม่ จึงไม่อาจคิดค่าปรับได้

❁ กรมฯ แก้ไข /เปลี่ยนแปลงสัญญาในส่วนขั้นตอนที่ผู้รับจ้างต้องดำเนินการกับแบบแสดงรายการภาษีบางประการ

- ภายหลังจากรบกำหนดส่งมอบงานตามสัญญาแล้ว

- โดยไม่ได้กำหนดเวลาส่งมอบกันใหม่

➤ ถือได้ว่า สัญญาจ้างดังกล่าว ไม่มีกำหนดวันส่งมอบเมื่อใดไว้ด้วย

➤ อันมีผลทำให้ ยังถือไม่ได้ว่าผู้รับจ้างผิดนัดชำระหนี้ ในการส่งมอบงาน

➤ ประกอบกับตามสัญญาที่แก้ไขเพิ่มเติม กรมฯ ก็ได้มีการตกลงในการสงวนสิทธิ์เรียกค่าปรับจากผู้รับจ้างไว้ในสัญญาที่แก้ไขใหม่ด้วย

➤ กรณีนี้กรมฯ จึงไม่อาจเรียกค่าปรับในส่วนของการที่ส่งมอบงานล่าช้าจากผู้รับจ้างได้

การแก้ไขสัญญา เพื่อเปลี่ยนหลักประกันสัญญา

- ❑ คู่สัญญาขอเปลี่ยนหลักประกันสัญญา เป็นอย่างไรตามข้อ ๑๔๑(๑)-(๔) ย่อมแก้ไขสัญญาได้ ทางราชการมิได้เสียประโยชน์
- เนื่องจากระเบียบข้อ ๑๔๑ กำหนดว่า “หลักประกันซองหรือหลักประกันสัญญาให้ใช้หลักประกันอย่างหนึ่ง อย่างใด ดังต่อไปนี้ ➡ **เงินสด / เช็ค**ที่ธนาคารเซ็นสั่งจ่ายซึ่งเป็นเช็คลงวันที่ใช้เช็คนั้น ชำระต่อเจ้าหน้าที่ หรือก่อนวันนั้นไม่เกิน ๓ วันทำการ/ **หนังสือค้ำประกันของธนาคาร**ภายในประเทศตามตัวอย่างที่ กวพ.กำหนด/ **หนังสือค้ำประกันของบริษัทเงินทุน**หลักทรัพย์ตามรายชื่อที่ธปท.แจ้งเวียน/ **พันธบัตรรัฐบาล**

กรณีก่อสร้างที่คู่สัญญาทำสัญญาหรือข้อตกลง โดยถือราคาแบบเหมารวมเป็นเกณฑ์

- ระหว่างสัญญาจะคิดค่างานที่เพิ่ม-ลด เกินกว่า
วงเงินที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงไม่ได้
- เว้นแต่ คู่สัญญามีข้อตกลงกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ใคร ?

เป็นผู้เสนอความเห็นต่อหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อ
แก้ไข/เปลี่ยนแปลงสัญญา หรือข้อตกลง การงด
ลดค่าปรับ/ขยายเวลาสัญญา/ข้อตกลง

- หนังสือแจ้งเวียนของสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร
(กwp) ๑๓๐๕/ว ๑๑๙๔๘ ลว.๑๓ ธันวาคม ๒๕๔๓
ข้อ ๓ กำหนดให้เป็นหน้าที่ของ :-
 - คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ หรือ
 - คณะกรรมการตรวจการจ้าง
- แล้วแต่กรณีเป็นผู้เสนอความเห็นในแต่ละครั้งด้วย

การงด ลดค่าปรับ หรือการขยายเวลา ทำการตามสัญญา (ข้อ ๑๓๙)

ให้พิจารณาได้เฉพาะเหตุดังต่อไปนี้

- (๑) เหตุเกิดจากความผิด/ความบกพร่องของส่วนราชการ
- (๒) เหตุสุดวิสัย
- (๓) เหตุเกิดจากพฤติการณ์ ที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบ

เงื่อนไข

- คู่สัญญาของทางราชการจะต้องมีหนังสือแจ้งเหตุที่เกิดขึ้นตาม ข้อ ๑๓๙ (๒) หรือ (๓) ให้ทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่เหตุนั้นสิ้นสุดลง

อำนาจอนุมัติ

- หัวหน้าส่วนราชการ

การงด ลดค่าปรับ หรือการขยายเวลา

1. การพิจารณางดหรือลดค่าปรับ จะเป็นการพิจารณาอนุมัติให้ในเวลาที่ยังคงเหลือกำหนดระยะเวลาของสัญญาหรือข้อตกลงไปแล้ว และเป็นกรณีที่มีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว

2. การพิจารณาขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ซึ่งจะเป็นการพิจารณาอนุมัติให้ก่อนที่จะครบกำหนดสัญญา และค่าปรับยังไม่เกิด

ข้อ 139 ข้อความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อ 139

กพ. แจ้งเวียนข้อความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อ 139 ตามหนังสือ ที่ กค (กพ) 0421.3/ว 268 ลว. 16 กค.55

ประเด็นปัญหาในทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้กับผู้ขายหรือผู้รับจ้าง กรณีผู้ขายหรือผู้รับจ้างของดหรือลดค่าปรับ อันเนื่องมาจากเหตุสุดวิสัยที่เกิดขึ้นภายหลังจากครบกำหนดระยะเวลาทำการตามสัญญาแล้ว ส่วนราชการจะพิจารณางดหรือลดค่าปรับตามที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างร้องขอตามระเบียบฯ ข้อ 139 (2) เหตุสุดวิสัยได้หรือไม่

ข้อ 139

ก. ข้อ 139 ข้อความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อ 139
ก. ข้อ 139 ข้อความเข้าใจแนวทางปฏิบัติฯ เพื่อให้หน่วยงาน
ต่างๆ ถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ ในการ
พิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาด้วยเหตุตามระเบียบฯ
ข้อ 139

- (1) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของส่วนราชการ
- (2) เหตุสุดวิสัย
- (3) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบ
ตามกฎหมาย

ข้อ 139 ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อ 139

ซึ่งเหตุดังกล่าวมีผลกระทบโดยตรงที่ทำให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบสิ่งของหรืองานจ้างตามสัญญาซื้อขายหรือสัญญาจ้าง แล้วแต่กรณี ให้อยู่ในอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง

ข้อ 139 ข้อความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อ 139

โดยส่วนราชการจะต้องพิจารณาว่า คู่สัญญาได้ปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงให้กับทางราชการเป็นไปอย่างปกติตลอดมา และต้องไม่มีพฤติการณ์ที่จะทิ้งงานของทางราชการ หากมีเหตุผลอันสมควรที่จะพิจารณางดหรือลดค่าปรับตามสัญญา แม้ได้ดำเนินการล่วงเลยกำหนดระยะเวลาส่งมอบหรือแล้วเสร็จตามสัญญาหรือข้อตกลงจนมีค่าปรับเกิดขึ้นแล้วก็ตาม แต่ต้องยังมีได้มีการตรวจรับงานงวดสุดท้าย

Ex. ข้อหาหรือการขยายเวลาส่งมอบงานตามสัญญาจ้าง

หน่วยงานแห่งหนึ่ง ได้ทำสัญญาจ้างพิมพ์หนังสือ จำนวน 2,000 เล่ม กับห้างฯ วงเงิน 373,000 บาท ครบกำหนดตามสัญญา ภายในวันที่ 20 มกราคม 2554 และมีการขยายเวลาการส่งมอบงาน ซึ่งตามข้อเท็จจริง ผู้รับจ้างขอขยายเวลาการส่งมอบงานจำนวน 60 วัน แต่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานจ้างของส่วนราชการ ได้ให้ เหตุผลการขยายเวลาตามระเบียบฯ ข้อ 139 (1) โดยคำนวณวัน ตามเหตุที่เกิดจากความผิดหรือความบกพร่องจริง จำนวน 107 วัน ซึ่งมากกว่าจำนวนวันที่ผู้รับจ้างขอขยายเวลา ส่วนราชการจึงหาข้อ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ดังนี้

Ex. ข้อหาเรื่องการขยายเวลาส่งมอบงานตามสัญญาจ้าง (ต่อ)

1. การที่ผู้รับจ้างขอขยายเวลาส่งมอบงานจำนวน 60 วัน แม้ว่าเมื่อคำนวณตามความผิดหรือความบกพร่องของส่วนราชการ เป็นจำนวน 107 วัน ซึ่งมีจำนวนวันมากกว่าที่ผู้รับจ้างขอมา หน่วยงานจึงได้อนุมัติให้ขยายเวลาการส่งมอบงานให้เพียง 60 วัน เท่าที่ผู้รับจ้างขอมาเท่านั้น การปฏิบัติของหน่วยงานถูกต้องตามระเบียบฯ แล้วหรือไม่ อย่างไร หากไม่ถูกต้อง ควรดำเนินการเพิ่มเติมอย่างไร
2. หากการอนุมัติให้ขยายเวลาตามจำนวนวันที่ผู้รับจ้างตามข้อ 1 ถูกต้องแล้ว ผู้รับจ้างจะขอขยายเวลาส่งมอบงานเพิ่มเติมจากเหตุเดิมอีก โดยอ้างว่าจำนวนวันตามความผิดหรือความบกพร่องของส่วนราชการ มีมากกว่าจำนวนวันที่เคยขอมา ได้หรือไม่ อย่างไร

Ex. ข้อหาหรือการขยายเวลาส่งมอบงานตามสัญญาจ้าง (ต่อ)

แนววินิจฉัย กวพ.

- ตามระเบียบฯ ข้อ 139 วรรคแรก กำหนดว่า “การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้อยู่ในอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง ด้วยเหตุ 3 เหตุ คือ 1. เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของส่วนราชการ 2. เหตุสุดวิสัย 3. เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย
- วรรคสอง กำหนดว่า ให้ส่วนราชการระบุไว้ในสัญญา กำหนดให้คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้ส่วนราชการทราบภายใน 15 วัน นับแต่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด คู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อขอลดหรืองดค่าปรับหรือขอขยายเวลาในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีตาม (1) ซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือส่วนราชการทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่ต้น

Ex. ข้อหาหรือการขยายเวลาส่งมอบงานตามสัญญาจ้าง (ต่อ)

แนววินิจฉัย กวพ.

- กรณีตามที่หาข้อ 1 และ 2 หากหน่วยงานได้พิจารณาจากข้อเท็จจริงแล้วปรากฏว่า เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของส่วนราชการตามนัยระเบียบฯ ข้อ 139 (1) เป็นจำนวน 107 วัน แต่คู่สัญญาได้ขอขยายระยะเวลาตามเหตุดังกล่าวเพียง 60 วัน และหน่วยงานได้พิจารณาขยายระยะเวลาให้แก่คู่สัญญาเพียง 60 วัน เท่าที่ผู้รับจ้างขอมาท่อนั้น การปฏิบัติของหน่วยงาน จึงถูกต้องตามระเบียบฯ แล้ว ต่อมา หากคู่สัญญาได้อ้างเหตุดังกล่าว เพื่อขอขยายระยะเวลาตามสัญญาออกไปอีก หน่วยงานยังสามารถพิจารณาขยายระยะเวลาให้แก่คู่สัญญาเพิ่มเติมได้ตามคำขอ ทั้งนี้ เมื่อรวมกับระยะเวลาที่ได้ขยายให้ไปแล้ว ต้องไม่เกินตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง

การพิจารณาอนุมัติให้งด/ ลดค่าปรับ

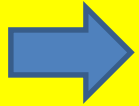
หรือการขยายระยะเวลาสัญญา

ไม่ต้องทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติม

- **วิธีปฏิบัติ** → เมื่อหัวหน้าส่วนราชการพิจารณาให้งด หรือลดค่าปรับ หรืออนุมัติให้คู่สัญญาขยายระยะเวลาการส่งมอบพัสดุหรืองานจ้างตามสัญญาแล้ว
 - ข้อควรจำ
 - ส่วนราชการไม่จำเป็นต้องแก้ไขสัญญาเพิ่มเติมแต่อย่างใด
เนื่องจากเป็นสัญญาฝ่ายเดียว ไม่จำเป็นต้องให้คู่สัญญายินยอม
 - ✓ เพียงแต่ให้เจ้าหน้าที่พัสดุนำคำอนุมัติให้แก้ไขสัญญาของหน.ส่วนราชการแนบติดไว้ในสัญญา พร้อมกับแจ้งให้คู่สัญญาทราบการงด / ลดค่าปรับ / หรือการขยายเวลาว่าอายุสัญญาสิ้นสุดเมื่อใด
 - ✓ เพื่อให้คู่สัญญาทราบเท่านั้น

ผู้รับจ้างของดค่าปรับ อ้างว่า ส่วนราชการใช้เวลาพิจารณาอนุมัติขยายเวลา ทำการตามสัญญา ล่าช้า

- ปัญหา
- กรมฯ ใช้เวลาพิจารณาอนุมัติให้ขยายเวลาสัญญาล่าช้า
 - แต่ในระหว่างที่ กรมฯ ใช้เวลาพิจารณาคำขอขยายเวลา กรมฯ มิได้สั่งให้บริษัทหยุดงานแต่อย่างใด บริษัทยังคงสามารถทำงานตามสัญญาได้ตามปกติ
 - การใช้เวลาพิจารณาขยายเวลา มิได้มีส่วนสัมพันธ์ หรือส่งผล
กระทบต่อการดำเนินการตามสัญญาแต่อย่างใด
- ✓ ดังนั้น กรณีนี้จึงมีข้อเหตุนำมาอ้างให้งด ลดค่าปรับ
ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๓๙ (๑) แต่อย่างใด

ส่วนราชการจ่ายเงินล่าช้า

ทำให้บริษัทขาดสภาพคล่องทางการเงิน จะอ้างเป็นเหตุ
ที่จะงด ลดค่าปรับ ขยายเวลาสัญญาไม่ได้

- ❑ เหตุที่กรม ส. จ่ายเงินล่าช้า มิใช่ผลกระทบโดยตรงต่อการปฏิบัติงานตามสัญญาที่ทำให้ผู้รับจ้างต้องหยุดการทำงาน
- ❑ เนื่องจาก ในระหว่างการปฏิบัติงานตามสัญญา ผู้รับจ้างมีหน้าที่จะต้องเตรียมความพร้อมในการจัดหาเงินทุนหมุนเวียนมาใช้ในการทำงานให้เพียงพอ
- ❑ ดังนั้น ปัญหาที่ผู้รับจ้างขาดสภาพคล่องทางการเงิน ในกรณีนี้ จึงไม่อาจนำมาอ้างเป็นเหตุที่จะงด หรือลดค่าปรับ ตามระเบียบฯ ข้อ

๑๓๙(๑)

คณะกก. ตรวจรับงานล่าช้า/หากมีผลกระทบต่อการ ดำเนินงานของผู้รับจ้างโดยตรง /งดค่าปรับได้

- คำวินิจฉัยกพ.
- คณะกรรมการตรวจการจ้างมิได้ตรวจรับให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ทางราชการกำหนดไว้ตามนัยหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๑๓๐๕/๕๘๕๕ ลว.๑๑ ก.ค.๒๕๔๔
- ผู้รับจ้างมิได้รับเงินค่างานในวงเงินที่สูงเป็นระยะเวลานานเป็นเหตุโดยตรงที่ทำให้การก่อสร้างไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาได้ ย่อมถือว่ามีส่วนสัมพันธ์ และมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของผู้รับจ้างโดยตรง
- กรม ส. จึงขอที่จะพิจารณางด ลดค่าปรับให้แก่ผู้รับจ้างได้ ตามนัยระเบียบฯ ข้อ ๑๓๙(๑)

คู่สัญญาส่งมอบไม่ตรงงวดงาน ในสัญญา ยังไม่ถือว่าผิดสัญญา จึงปรับระหว่างงวดงานไม่ได้

➔ สัญญากำหนดเงื่อนไขการปรับว่า

หากผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ผู้รับจ้างจะต้องชำระค่าปรับให้แก่ผู้รับจ้างนับถัดจากวันที่กำหนดแล้วเสร็จตามสัญญา

คำวินิจฉัย

☐ การแบ่งงวดงานแต่ละงวดในสัญญา

เป็นเงื่อนไขที่คู่สัญญาตกลงแบ่งงวดงาน เพื่อประโยชน์ในการจ่ายเงินค่าจ้างเป็นงวด ตามผลงานที่ดำเนินการไปแล้ว

☐ มิใช่เป็นการกำหนดเวลาแล้วเสร็จของงานตามสัญญา

▶ เมื่อผู้รับจ้างส่งงานไม่เป็นไปตามงวด จึงไม่อาจนำมาคิดค่าปรับตามสัญญาได้

คู่สัญญาส่งมอบหลังจากผิดสัญญาแล้ว ต้องแจ้งสงวนสิทธิ์การปรับ

- เมื่อคู่สัญญาส่งมอบพัสดุตามสัญญา ภายหลังผิดสัญญาแล้ว
- โดยส่วนราชการมิได้บอกเลิกสัญญา
- ต้องแจ้งสงวนสิทธิ์ การปรับไว้ด้วย
- ให้คิดค่าปรับนับถัดจากวันครบกำหนดสัญญา/ข้อตกลง

- การปรับต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญา เช่น
 - สัญญาซื้อขายเป็นชุด ให้ปรับทั้งชุด
 - สิ่งของที่ซื้อรวมติดตั้ง/ทดลอง/ ให้ปรับตามราคาของทั้งหมด

วิธีคิดค่าปรับงานซื้อและจ้างทำของ

- ตัวอย่าง สัญญามูลค่า ๑ ล้านบาท อัตราค่าปรับร้อยละ ๐.๑๐ กำหนดส่งมอบพัสดุ/งาน ไว้ ๓ งวด งวด ๑, ๒ งวดละ ๒.๕ แสน งวดสุดท้าย ๕ แสน คิดค่าปรับตาม จำนวนสิ่งของที่ยังไม่ได้รับมอบ
 - ผู้ขาย/ผู้รับจ้างส่งมอบทั้ง ๓ งวด หลังจากผิดสัญญาแล้ว

งวดที่ ๑ ๑ล.X ๐.๑๐X จำนวนวันนับถัดจากครบกำหนดสัญญาถึงวันส่งมอบ

๑๐๐

งวดที่ ๒ ๗.๕แสนX ๐.๑๐X จำนวนวันนับถัดจากส่งมอบงวด ๑ ถึงวันส่งมอบงวด ๒

๑๐๐

งวดที่ ๓ ๕แสนX ๐.๑๐X จำนวนวันนับถัดจากส่งมอบงวด ๒ ถึงวันส่งมอบงวด ๓

๑๐๐

วิธีคิดค่าปรับงานจ้างก่อสร้าง

ตัวอย่าง

- สัญญามูลค่า ๑ ล้านบาท อัตราค่าปรับวันละ ๑,๐๐๐ บาท กำหนดส่งมอบไว้ ๓ งวด งวด ๑, ๒ งวดละ ๒.๕ แสน งวดสุดท้าย ๕ แสน ผู้รับจ้างส่งมอบทั้ง ๓ งวด หลังจากที่มีการปิดสัญญาแล้ว

งวดที่๑ ๑,๐๐๐ X จำนวนวันนับถัดจากครบกำหนดสัญญา

ถึงวันส่งมอบ

งวดที่๒ ๑,๐๐๐X จำนวนวันนับถัดจากส่งมอบงวด ๑

ถึงวันส่งมอบ งวด ๒

งวดที่๓ ๑,๐๐๐ X จำนวนวันนับถัดจากส่งมอบงวด ๒

ถึงวันส่งมอบงวด ๓

หลักประกันสัญญา

แบบสัญญาตามตัวอย่างที่กพ.กำหนด
มีเงื่อนไขสัญญา

กำหนดให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเข้าทำสัญญาต้องวาง
หลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา

- ในขณะที่ทำสัญญานี้ ผู้ขายได้นำหลักประกันเป็น.....
เป็นจำนวน.....บาท(.....)ซึ่งเท่ากับร้อยละ.....(.....%)
ของราคาทั้งหมด ตามสัญญามามอบให้แก่ผู้ซื้อ เพื่อเป็น
หลักประกันการปฏิบัติตามสัญญานี้

หลักประกันสัญญา มี ๕ อย่าง

คู่สัญญาสามารถนำหลักประกันสัญญาอย่างใดอย่างหนึ่ง
มาวางได้ดังต่อไปนี้(ระเบียบฯข้อ ๑๔๑)

๑.
เงินสด

๒.
เช็ค
ที่ธนาคาร
เซ็นส่งจ่าย

๓.
หนังสือ
ค้ำ
ประกัน
ธนาคาร
ภายใน
ประเทศ

๔.
หนังสือค้ำ
ประกันของ
บริษัทเงินทุน
หลักทรัพย์
ตามรายชื่อที่
ธปท.
แจ้งเวียนชื่อ

๕.
พันธ
บัตร
รัฐบาล

มูลค่าหลักประกันสัญญา (ข้อ ๑๔๒)

❑ อัตราจำนวนเต็ม ๕% ของวงเงินที่ทำสัญญา

❑ เว้นแต่ การจัดหาที่สำคัญพิเศษ กำหนดสูงกว่าได้
ไม่เกิน ๑๐%

กรณีส่วนราชการ / รัฐวิสาหกิจ เป็นคู่สัญญา

↳ - ยกเว้น ไม่ต้องวางหลักประกัน

❑ คู่สัญญาจะวางหลักประกันสูงกว่าที่กำหนด
ให้อนุโลมรับได้

วิธีปฏิบัติในการ

รับหลักประกันสัญญาที่เป็นพันธบัตรรัฐบาล

❑ หนังสือกระทรวงการคลัง ที่กค๐๕๐๗/๔๘๔๐๕ลว. ๒๗ กันยายน ๒๕๒๖

๑. ให้ผู้รับพันธบัตรรัฐบาลไว้เป็นหลักประกัน มีหนังสือแจ้ง ธนาคารแห่งประเทศไทย(ธปท.)ทราบ

–เพื่อธปท.จะได้ลงทะเบียนบันทึกการรับหลักประกันไว้ แล้วมีหนังสือตอบรับการแจ้งให้ทราบ

๒. การถอนหลักประกัน ให้ผู้รับหลักประกันมีหนังสือแจ้งธปท.ทราบ เพื่อจะได้ลงทะเบียนบันทึกการถอนหลักประกัน

➤ เมื่อคู่สัญญาผิดสัญญา กรรมสิทธิ์ในพันธบัตรยังไม่ตกเป็นของผู้รับหลักประกัน จะต้องฟ้องบังคับตามสัญญาค้ำประกันก่อน

วิธีปฏิบัติในการรับหลักประกันที่เป็นพันธบัตรรัฐบาล (กรณีเป็นพันธบัตรของบุคคลธรรมดา)

- มติกวพ.ครั้งที่ ๒๖/๒๕๕๒ พ.ย. ๕๒
- กรณีพันธบัตรที่เป็นชื่อของบุคคลธรรมดา ซึ่งมีใช้ชื่อของนิติบุคคลผู้เสนอราคา หรือคู่สัญญา ที่ผู้เสนอราคา หรือคู่สัญญานำมาวางเป็นประกัน ระเบียบยังไม่เคยวางหลักเกณฑ์ไว้

- อย่างไรก็ตาม เพื่อป้องกันปัญหาโต้แย้งกันในภายหลัง เห็นควรจะต้องมีหนังสือยินยอมจากผู้ทรงพันธบัตรให้นำมาวางเป็นหลักประกันได้โดยปราศจากเงื่อนไขใด ๆ

วิธีปฏิบัติในการนำหลักประกันของ มาใช้เป็นหลักประกันสัญญา

□ หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ด่วนที่สุด ที่กค(กwp)
๐๔๐๘.๔/ว ๑๓๐ ลว.๒๐ ต.ค.๒๕๔๙ กำหนดวิธีการไว้ดังนี้:-

ในชั้นเสนอราคา กรณีผู้เสนอราคานำเงินสด หรือเช็คที่ธนาคาร
เซ็นส่งจ่าย ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๔๑(๑) และ(๒) มาเป็นหลักประกันของ

ในชั้นทำสัญญา ต่อมาได้รับการคัดเลือกเข้าทำสัญญา และประสงค์จะขอ
นำหลักประกันของดังกล่าวมาเป็นหลักประกันสัญญา ก็ได้

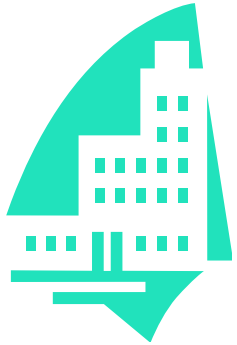
ในวันทำสัญญา ให้ส่วนราชการทำหลักฐานการคืนหลักประกันของ
พร้อมทั้งจัดทำหลักฐานการรับหลักประกันสัญญาให้แก่คู่สัญญา ให้เสร็จ
สิ้นในวันเดียวกันโดยต้องมีเงินเพิ่ม-ลด ให้เท่ากับหลักประกันสัญญาด้วย

หนังสือคำประกันสัญญาต้องมีระยะเวลา ครอบคลุมถึงวันสิ้นสุดสัญญา

แบบสัญญาซื้อขายตามตัวอย่างที่กพ. กำหนดข้อ ๓ มีว่า

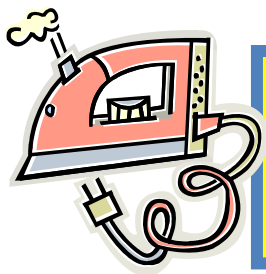
+ หนังสือคำประกันนี้ ใช้บังคับตั้งแต่วันทำสัญญา

ซื้อขายจนถึงวันที่ภาระหน้าที่ทั้งหลายของผู้ขาย จะได้ปฏิบัติ
ลุล่วงไป และ ข้าพเจ้าจะไม่เพิกถอนการคำประกันไม่ว่า
กรณีใด ๆ ตราบเท่าที่ผู้ขายยังต้องรับผิดชอบต่อผู้ซื้อตาม
สัญญาซื้อขายอยู่+

หนังสือคำประกัน ต้องระบุการคำประกันต่อ ส่วนราชการคู่สัญญา ที่เป็นนิติบุคคล

- ได้แก่ ส่วนราชการส่วนกลาง หรือ สังกัดส่วนกลางแต่มีสำนักงานตั้งอยู่ในภูมิภาค ซึ่งได้แก่กระทรวง กรม หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล
- เช่น หนังสือคำประกันฉบับนี้ให้ไว้ต่อ**กรมบัญชีกลาง, กรมวิชาการเกษตร** เป็นต้น
- ส่วนราชการสังกัดส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัด เช่น หนังสือคำประกันฉบับนี้ให้ไว้ต่อ**จังหวัดอ่างทอง, จังหวัดอุตรดิตถ์** เป็นต้น

วิธีปฏิบัติก่อนการคืนหลักประกันสัญญา

หนังสือแจ้งเวียนของสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นร (กwp)
๑๐๐๒/ว ๔๒ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๒

๑.ให้หน.หน่วยงานผู้

ครอบครองพัสดุ

หรือผู้ได้รับมอบหมายให้

ดูแล บำรุงรักษา มีหน้าที่

ตรวจสอบความชำรุด

บกพร่อง

๒.กรณีไม่มีผู้รับผิดชอบตาม

ข้อ ๑

-ให้หน.เจ้าหน้าที่พัสดุ

เป็นผู้ดูแล บำรุงรักษา

และตรวจสอบความ

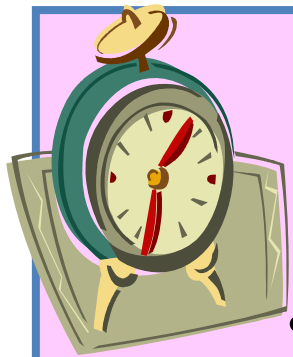
ชำรุดบกพร่อง

๓. กรณีพบความชำรุดบกพร่อง ในระหว่างเวลาประกันตามสัญญา

➤ ให้เจ้าหน้าที่
ผู้รับผิดชอบตามข้อ ๑
- รีบรายงานหัวหน้า
ส่วนราชการ
- เพื่อแจ้งให้ผู้ขาย หรือ
ผู้รับจ้างแก้ไข/
ซ่อมแซมทันที

➤ และแจ้ง
ผู้ค้ำประกัน (ถ้ามี)
ทราบด้วย

๔.ก่อนสิ้นสุดเวลาประกันความชำรุดบกพร่อง
ภายใน ๑๕ วัน กรณีประกันไม่เกิน ๖ เดือน
ภายใน ๓๐ วัน กรณีประกันเกิน ๖ เดือนขึ้นไป

➤ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ
ตรวจสอบความชำรุด
บกพร่องของพัสดุ และให้
รายงานอส.ราชการทราบอีก
ครั้งหนึ่ง

➤หากตรวจพบให้หัวหน้าส่วน
ราชการรีบแจ้งให้แก้ไขก่อน
สิ้นสุดเวลาประกันและแจ้งผู้ค้า
ประกัน(ถ้ามี)

- ทั้งนี้ ให้เจ้าหน้าที่พัสดุ
แจ้งกำหนดเวลาประกัน
ความชำรุดบกพร่องตาม
สัญญาให้หัวหน้า
หน่วยงาน หรือ หัวหน้า
เจ้าหน้าที่พัสดุทราบ
พร้อมกับการส่งมอบพัสดุ
ทุกครั้ง

หลักเกณฑ์/วิธีปฏิบัติ

ในการคืนหลักประกันสัญญา

หนังสือแจ้งเวียนของสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นร (กวพ)

๑๓๐๕/ว ๘๖๐๘ ลว. ๕ ต.ค.๒๕๔๔

กรณีเมื่อคู่สัญญาพ้นข้อผูกพันตามสัญญาแล้ว

๑.) ให้ส่วนราชการคืนหลักประกัน
สัญญา ตามระเบียบฯ ข้อ

๑๔๔ (๒) โดยเร็ว

- อย่างช้าไม่เกิน ๑๕ วันนับแต่วันพ้น
ข้อผูกพัน โดยไม่ต้องรอให้มีการ
ร้องขอคืน

๒.) กรณีเป็นหนังสือค้ำประกัน

ธนาคาร/บ.เงินทุนหลักทรัพย์

หากคู่สัญญาไม่มารับคืนภายใน

กำหนดเวลา ให้รีบส่งต้นฉบับ

คืนให้คู่สัญญาทางไปรษณีย์

ลงทะเบียนโดยเร็ว ตามระเบียบ

ข้อ ๑๔๔ วรรคท้ายต่อไป

หลักเกณฑ์/วิธีปฏิบัติในการคืนหลักประกันสัญญา

(ต่อ)

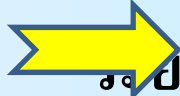
๓.) กรณีตาม ข้อ ๒.)

ให้รับรองว่าหลักประกัน
ดังกล่าวหมดระยะเวลาค้ำ
ประกันเมื่อวัน เดือน ปีใด

□ เพื่อมิให้คู่สัญญาต้องเสีย
ค่าธรรมเนียมการต่ออายุ
หนังสือค้ำประกัน-
โดยไม่จำเป็น

๔.) กรณีหาต้นฉบับหนังสือ
ค้ำประกันไม่พบ

□ ให้ส่วนราชการรีบแจ้งให้
คู่สัญญาและธนาคาร หรือ
บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ผู้ค้ำ
ประกัน ทราบว่า:-

หนังสือค้ำประกัน หมด-
 ระยะเวลาค้ำประกันสัญญาแล้ว
เมื่อวัน เดือน ปีใด/ส่งสำเนา
หนังสือค้ำประกันไปด้วย(ถ้ามี)

ส่วนราชการแจ้งผู้ค้ำประกัน ให้จ่ายค่าช่อมแซมความ ชำรุดบกพร่อง ก่อนที่จะแจ้งให้ผู้รับจ้างจ่าย ได้

ปัญหา สัญญาค้ำประกันที่ธนาคารทำไว้สรุปว่า ข้าพเจ้ายอมผูกพันตน โดยไม่มีเงื่อนไขเช่นเดียวกับลูกหนี้ชั้นต้นในการชำระเงินให้ ตามสิทธิเรียกร้องของผู้รับจ้างจำนวนเงินไม่เกิน.... บาท...ใน กรณีผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ โดยไม่จำเป็นต้องเรียกให้ ผู้รับจ้างชำระหนี้ก่อน

❑ เมื่อผู้รับจ้างไม่ซ่อมแซมความชำรุดบกพร่องของอาคาร ตามสัญญา -ส่วนราชการ หารายอื่นมาซ่อมแทน ค่าใช้จ่ายในการซ่อมเป็น ค่าเสียหายอันเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญา

❑ แนวปฏิบัติ ส่วนราชการ สามารถเรียกให้ธนาคารผู้ค้ำประกัน ชำระหนี้ได้ โดยไม่ต้องเรียกให้ผู้รับจ้างชำระหนี้ก่อน

* เหตุแห่งการ

บอกเลิก/ตกลงกันเลิกสัญญา หรือข้อตกลง

 หลักการ (ข้อ ๑๓๗) - ให้เป็นดุลยพินิจของหัวหน้าส่วนราชการ เป็นผู้พิจารณา ดังนี้

๑.) การใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาจ้าง

➤ เมื่อ ผิดสัญญา

➤ มีเหตุเชื่อได้ว่า ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานได้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

๒.) การตกลงบอกเลิกสัญญา/ ข้อตกลง ให้ทำได้แต่เฉพาะ

➤ ที่เป็นประโยชน์แก่ทางราชการโดยตรง หรือ

➤ เพื่อแก้ไขข้อเสียเปรียบของทางราชการ

(หากจะต้องปฏิบัติตามสัญญา/ ข้อตกลงต่อไป)

การบอกเลิกสัญญาเมื่อมีค่าปรับเกิน ๑๐ % เว้นแต่ จะยอม เสียค่าปรับโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ (มติ๓๗/๐๙/๕๒)

- ตามปพพ.ม.๓๙๑สรุปว่าเมื่อ
คู่สัญญาใช้สิทธิเลิกสัญญาแล้ว
คู่สัญญาแต่ละฝ่ายต้องกลับคืนสู่
ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม แต่จะให้
เสื่อมสิทธิบุคคลภายนอกหาได้ไม่
ประกอบ ระเบียบฯ พัสด ๓๕
ข้อ ๑๓๘ สรุปว่า คู่สัญญาที่ไม่
สามารถปฏิบัติตามสัญญา/
ข้อตกลงได้ และจะต้องปรับ หาก
ค่าปรับเกินร้อยละ ๑๐ ของวงเงิน
ค่าพัสด/ค่าจ้างนั้น ให้บอกเลิก
สัญญาฯ เว้นแต่ คู่สัญญาจะยอม
เสียค่าปรับโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ

- ดังนั้น เมื่อค่าปรับเกิน๑๐% ส่วน
ราชการมิได้มีหนังสือแจ้งคิดค่าปรับ/
ผู้รับจ้างก็มิได้ยินยอมเสียค่าปรับโดย
ไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ส่วนราชการจึงคิด
ค่าปรับได้ไม่เกิน ๑๐% ตามระเบียบฯ
๓๕ ข้อ ๑๓๘
- หากส่วนราชการจะคิดค่าปรับเกินกว่า
หรือเท่ากับ๑๐% โดยไม่คำนึงถึงคำสั่ง
ศาลปกครองสูงสุด ที่ ๓๙๕/๒๕๕๑ที่
กำหนด ให้บอกเลิกสัญญาเมื่อเห็นว่า
ค่าปรับจะเกิน๑๐% เพื่อมิให้คู่สัญญา
เสียหายมากขึ้น หากไม่บอกเลิกก่อน
จะคิดค่าปรับได้เพียงไม่เกิน๑๐%

(ตัวอย่าง) การตกลงกัน บอกเลิกสัญญา

- ❑ ทำสัญญาจ้างก่อสร้างอาคาร กำหนดให้เริ่มทำงานภายในวันที่ ๓๐ ต.ค.๔๖ ครบกำหนดสัญญา ๒๒ พ.ค.๔๘
 - กรมฯ ไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ได้ เนื่องจากมีอาคารและสิ่งก่อสร้างของผู้บุกรุก **เรื่องอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาล** ไม่อาจทราบได้ว่า ศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด และสามารถมอบพื้นที่ให้ได้เมื่อใด
 - เมื่อผู้รับจ้าง มีหนังสือขอเลิกสัญญา และกรมฯ เห็นว่าเป็นประโยชน์แก่ราชการโดยตรง ยิ่งกว่าให้สัญญามีผลต่อไป หรือเพื่อแก้ไขข้อเสียเปรียบของทางราชการตามข้อ ๑๓๗ว.สอง ย่อมบอกเลิกสัญญาได้
 - และเมื่อตกลงเลิกสัญญากันแล้ว **ผู้รับจ้างย่อมพ้นข้อผูกพันตามสัญญา**
 - ✓ กรมฯ ผู้ว่าจ้างมีหน้าที่ต้องคืนหลักประกันสัญญาให้แก่ผู้รับจ้าง ตามสัญญาข้อ ๓ วรรคสอง ประกอบระเบียบฯ ข้อ ๑๔๔ (๒)

ผลของการบอกเลิกสัญญา

♣ ปัญหา ถ้าส่วนราชการคู่สัญญา มีหนังสือแสดงเจตนาใช้สิทธิบอกสัญญาไปยังผู้ขาย หรือผู้รับจ้างแล้ว ย่อมมีผลให้สัญญาสิ้นสุดลงทันที และไม่อาจถอนการบอกเลิกสัญญาได้(ปปพ.ม.๓๘๖)

♣ แนวทางปฏิบัติ

- คู่สัญญาที่เป็นผู้ขาย/ผู้รับจ้าง จะขอผ่อนปรนการปฏิบัติตามสัญญาอีกไม่ได้
- หากส่วนราชการประสงค์จะซื้อ/จ้าง รายเดิม ต้อง ดำเนินการจัดหาใหม่ จะแก้ไขสัญญามีได้

เมื่อเลิกสัญญาแล้วจะริบหลักประกันสัญญาทั้งหมด/ หรือริบแต่เพียงบางส่วน ได้หรือไม่?

- แนวทางปฏิบัติ (มติกวพ.)

- เมื่อบอกเลิกสัญญาแล้ว ส่วนราชการผู้ซื้อจะใช้สิทธิริบหลักประกันสัญญาตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญา ข้อ ๘ เต็มจำนวนหลักประกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วน ก็ได้
- ✓ แต่การจะริบทั้งหมด หรือ บางส่วน นั้น ขึ้นอยู่กับว่า จำนวนค่าปรับ และค่าเสียหายอื่น (ถ้ามี) รวมกันแล้ว ไม่เกินกว่าจำนวนเงิน ตามหลักประกัน
ส่วนราชการผู้ซื้อ อาจใช้ดุลพินิจริบหลักประกันเพื่อชด
ใช้ได้ตามจำนวนค่าเสียหายที่แท้จริง

การใช้สิทธิตามสัญญา ภายหลังบอกเลิกสัญญาแล้ว

❖ มติกวพ. ๔๗/พ.ย.๕๒ กรม ว. ใช้สิทธิบอกเลิกสัญญา ตามเงื่อนไขของสัญญาซื้อเครื่องตรวจวิเคราะห์ทางอิมมูโนเอสเสย์ แบบอัตโนมัติไป แล้ว ย่อมมีสิทธิดังนี้

๑. รับหลักประกันสัญญา หรือเรียกร้องจากธนาคารผู้ค้ำประกัน
๒. กรณีมีค่าปรับ ให้เรียกร้องจากคู่สัญญาให้ชำระค่าปรับโดยคิดตั้งแต่วันถัดจากวันครบกำหนดตามสัญญา จนถึงวันบอกเลิกสัญญา หักด้วยจำนวนวันที่ส่วนราชการใช้ไปในการตรวจรับ
๓. หากต้องซื้อใหม่ และมีราคาเพิ่มขึ้นจากวงเงินตามสัญญาเดิม ย่อมเรียกให้ชดใช้ราคาส่วนที่เพิ่มขึ้นได้ด้วย
๔. ค่าเสียหายอื่น ๆ (ถ้ามี) ได้แก่ ค่าขาดรายได้ หรือขาดประโยชน์ จากการรับจ้างวิเคราะห์

การใช้สิทธิตามสัญญา ภายหลังบอกเลิกสัญญาแล้ว

❖ มติกวพ. ๔๗/พ.ย.๕๒ กรม ว. ใช้สิทธิบอกเลิกสัญญา ตามเงื่อนไขของสัญญาซื้อเครื่องตรวจวิเคราะห์ทางอิมมูโนเอสเสย์ แบบอัตโนมัติไป แล้ว ย่อมมีสิทธิดังนี้

๑. รับหลักประกันสัญญา หรือเรียกร้องจากธนาคารผู้ค้ำประกัน
๒. กรณีมีค่าปรับ ให้เรียกร้องจากคู่สัญญาให้ชำระค่าปรับโดยคิดตั้งแต่วันถัดจากวันครบกำหนดตามสัญญา จนถึงวันบอกเลิกสัญญา หักด้วยจำนวนวันที่ส่วนราชการใช้ไปในการตรวจรับ
๓. หากต้องซื้อใหม่ และมีราคาเพิ่มขึ้นจากวงเงินตามสัญญาเดิม ย่อมเรียกให้ชดใช้ราคาส่วนที่เพิ่มขึ้นได้ด้วย
๔. ค่าเสียหายอื่น ๆ (ถ้ามี) ได้แก่ ค่าขาดรายได้ หรือขาดประโยชน์ จากการรับจ้างวิเคราะห์

การใช้สิทธิตามสัญญาภายหลังบอกเลิกสัญญา (ต่อ)

- ❑ ทั้งนี้ ให้นำค่าเสียหายข้างต้นทั้งหมดมาหักจากเงินประกันสัญญา ถ้าเหลือให้คืนบริษัทฯ คู่สัญญา
- ❑ หากมีค่าเสียหายท่วมจำนวนหลักประกันให้ยึดไว้ทั้งหมดโดยไม่ต้องคืนหลักประกันสัญญา และใช้สิทธิเรียกร้องเพิ่มจนครบจำนวนด้วย

ข้อ 138

ก.พ. ชักข้อ 138 ความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อ 138 ตามหนังสือ ที่ กค (ก.พ) 0421.3/ว 267 ลว. 16 กค. 55 ดังนี้

1. เมื่อครบกำหนดส่งมอบสิ่งของหรืองานจ้างที่กำหนดไว้ในสัญญา และได้ล่วงเลยกำหนดระยะเวลาดังกล่าวจนมีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว เมื่อจำนวนค่าปรับที่เกิดขึ้นจะเกินกว่าร้อยละสิบของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างตามสัญญา หรือข้อตกลง ให้ส่วนราชการมีหนังสือแจ้งบอกกล่าวกับคู่สัญญาว่าจำนวนค่าปรับที่เกิดขึ้น จะเกินกว่าร้อยละสิบแล้ว และจะดำเนินการบอกเลิกสัญญาต่อไป เว้นแต่คู่สัญญาจะได้มีหนังสือแจ้งภายในเวลาที่กำหนด โดยจะยินยอมเสียค่าปรับให้แก่ทางราชการโดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ทั้งสิ้น

ข้อ 138

2. กรณีที่คู่สัญญาได้มีหนังสือแจ้งความยินยอมเสียค่าปรับให้แก่ทางราชการโดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ทั้งสิ้น ภายในเวลาที่กำหนด ให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาผ่อนปรนการบอกเลิกสัญญาได้เท่าที่จำเป็น โดยส่วนราชการต้องประเมินความคืบหน้าการดำเนินการตามสัญญาของคู่สัญญาว่า การผ่อนปรนดังกล่าวจะทำให้คู่สัญญาดำเนินการแล้วเสร็จหรือไม่ หรือจะต้องใช้ดุลพินิจว่าจะบอกเลิกสัญญาหรือไม่ ซึ่งมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

ข้อมูลความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อ 138

2.1 ในกรณีที่เห็นว่า ควรผ่อนปรนการบอกเลิกสัญญา ให้ส่วนราชการแจ้งคู่สัญญาให้รับทราบและดำเนินการตามสัญญา โดยเร็ว โดยคู่สัญญาจะต้องกำหนดแผนและเวลาการดำเนินการ แล้วเสร็จให้ชัดเจน

2.2 ในกรณีที่จะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญา ให้ส่วนราชการแจ้งการบอกเลิกสัญญาไปยังคู่สัญญาโดยเร็ว ทั้งนี้ การแจ้งบอกเลิกสัญญา จะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมกับแจ้งการปรับ และริบหลักประกันสัญญา (ถ้ามี)

ข้อมูลความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบฯ ข้อ 138

3. กรณีที่คู่สัญญาได้มีหนังสือแจ้งความยินยอมเสียค่าปรับให้แก่ทางราชการโดยมีเงื่อนไข หรือกรณีคู่สัญญาไม่มีหนังสือแจ้งความยินยอมดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ส่วนราชการแจ้งการบอกเลิกสัญญาไปยังคู่สัญญาโดยเร็ว ทั้งนี้ การแจ้งบอกเลิกสัญญาจะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมกับแจ้งการปรับ และริบหลักประกันสัญญา (ถ้ามี)

Ex. ข้อหาหรือการบอกเลิกสัญญา

จังหวัดได้ว่าจ้างบริษัท ดำเนินการก่อสร้างโครงการฝายพร้อมระบบส่งน้ำ ตามสัญญาลงวันที่ 19 มกราคม 2554 วงเงิน 46,290,000 บาท ครบกำหนด วันที่ 22 สิงหาคม 2554 จังหวัดได้บอกเลิกสัญญาจ้างดังกล่าว เนื่องจาก จำนวนเงินค่าปรับเกินร้อยละสิบของวงเงินค่าจ้าง โดยมีหนังสือลงวันที่ 30 ธันวาคม 2554 แจ้งบอกเลิกสัญญาจ้างต่อผู้รับจ้าง ต่อมา ภายหลังบริษัทฯ ได้ขอให้พิจารณาทบทวนการบอกเลิกสัญญา เนื่องจากบริษัทฯ ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จตามสัญญา เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2555 และได้ดำเนินการส่งมอบงานงวดสุดท้าย เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2555 คณะกรรมการตรวจการจ้างได้ รายงานตรวจการจ้างครั้งที่ 3 งวดที่ 6-12 (งวดสุดท้าย) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดฯ ทราบ เพื่อจะได้เบิกจ่ายค่าจ้างให้ผู้รับจ้างต่อไป

Ex. ข้อหาหรือการบอกเลิกสัญญา (ต่อ)

จังหวัดจึงหาหรือแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบฯว่า ในกรณีดังกล่าว จังหวัดฯ จะยกเลิกการบอกเลิกสัญญาจ้างได้หรือไม่ และจะต้องดำเนินการอย่างไร จึงจะถูกต้องตามระเบียบฯ หากการปฏิบัติดังกล่าวไม่ถูกต้องตามระเบียบฯ จังหวัดฯ ก็ขออนุมัติผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ ดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้างต่อไป เนื่องจากผู้รับจ้าง ได้ดำเนินการก่อสร้างเสร็จตามรูปแบบรายการตามสัญญาเดิม และ คณะกรรมการตรวจการจ้างได้ตรวจการจ้างแล้ว

EX. ข้อหาหรือการบอกเลิกสัญญา (ต่อ)

- แนววินิจฉัยของ กวพ. (ต่อ)

- ประกอบกับ ปพพ.มาตรา 391 บัญญัติว่า ภายหลังจากบอกเลิกสัญญา แล้วคู่สัญญาแต่ละฝ่ายจะต้องให้อีกฝ่ายหนึ่งได้กลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม แต่ทั้งนี้จะให้เป็นที่เสื่อมเสียแก่สิทธิของบุคคลภายนอกหาได้ไหม และหากมีงานที่ผู้รับจ้างได้กระทำให้และผู้ว่าจ้างยินยอมรับไว้ ผู้ว่าจ้างจะต้องชดใช้เงินคืนตามควรค่าแห่งงานนั้น

EX. ข้อหาหรือการบอกเลิกสัญญา (ต่อ)

- แนววินิจฉัยของ กวพ. (ต่อ)

- กรณีข้อหาหรือ เมื่อค่าปรับตามสัญญาจะเกินร้อยละสิบของวงเงินค่าจ้าง กรมฯ ในฐานะผู้ว่าจ้างได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับจ้างเร่งปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จตามสัญญาและยินยอมชำระค่าปรับ แต่ผู้รับจ้างไม่ยินยอมชำระค่าปรับและปฏิบัติตามสัญญา กรมฯ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดจึงมีหนังสือ ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2554 บอกเลิกสัญญาและขอสงวนสิทธิตามสัญญากับบริษัทฯ กรณีดังกล่าวคู่สัญญาจึงกลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม ซึ่งหากมีงานที่ผู้ว่าจ้างได้รับไว้และใช้ประโยชน์ในราชการได้ตามสัญญาแล้ว ผู้ว่าจ้างจะต้องมีการชดเชยราคาให้แก่ผู้รับจ้าง โดยจะต้องมีการหักค่าปรับและค่าเสียหายอื่นๆ (ถ้ามี) ออกก่อนด้วย

EX. ข้อหาเรื่องการบอกเลิกสัญญา (ต่อ)

- **แนววินิจฉัยของ กวพ. (ต่อ)**

- เว้นแต่ งานที่รับไว้หากผู้ว่าจ้างไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในราชการตามสัญญาได้ จึงต้องถือว่างานนั้นไม่ควรค่าแห่งการชดใช้เงินคืน ตามนัย ปพพ. มาตรา 391 โดยผู้ว่าจ้างไม่สามารถยกเลิกการบอกเลิกสัญญาจ้างได้
- ส่วนประเด็นในเรื่องการตรวจรับงานจ้างที่ผู้รับจ้างส่งมอบภายหลังการบอกเลิกสัญญา เนื่องจากตามหลักการระเบียบฯ คณะกรรมการตรวจการจ้างจะต้องตรวจรับงานจ้างให้ถูกต้องครบถ้วนตามสัญญา เมื่อผู้ว่าจ้างได้มีหนังสือบอกเลิกสัญญาก่อนที่ผู้รับจ้างจะส่งมอบงานตามที่กำหนดไว้ในสัญญา จึงถือว่าคู่สัญญามีได้มีนิติสัมพันธ์ต่อกันตามสัญญาเดิม ผู้ว่าจ้างจึงไม่สามารถตรวจรับงานจ้างตามหลักการดังกล่าวได้

EX. ข้อหาเรื่องการบอกเลิกสัญญา (ต่อ)

- **แนววินิจัยของ กวพ. (ต่อ)**

- ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าคณะกรรมการตรวจการจ้างได้ดำเนินการตรวจรับงานจ้างงวดสุดท้ายในวันที่ 30 มกราคม 2555 ซึ่งเป็นการตรวจรับภายหลังการบอกเลิกสัญญา จึงถือเป็นการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามระเบียบฯ

**ตัวอย่างปัญหา
เกี่ยวกับสัญญาและ
บริหารสัญญา**

การซื้อหรือจ้างจากส่วนราชการเดียวกัน ไม่อาจทำได้ ถือเป็นงานทำเอง

- คำวินิจฉัย กวพ.
 - ส่วนราชการ ก. จะซื้อยุทธโธปกรณ์จากศูนย์ ข.ซึ่งสังกัดหน่วยงานเดียวกัน
 - **มติกวพ.** -ระเบียบฯ ๓๕ “กรณีส่วนราชการซื้อ หรือจ้าง จะต้องเป็นการซื้อ/จ้างจากนิติบุคคลอื่น ซึ่งมีใช้บุคคลเดียวกัน
 - **เหตุผล** - เนื่องจากการทำสัญญาหรือข้อตกลง ต้องทำกับบุคคลอื่น เพราะเป็นนิติกรรมอย่างหนึ่ง ตามปปพ. ม.๑๔๙
- ทางแก้ไข**- หากจะซื้อ/จ้าง จากหน่วยงานในสังกัดนิติบุคคลเดียวกัน ต้องทำตามระเบียบฯพัสดุข้อ ๑๕ เรื่องการจัดทำเองให้จัดทำรายงานขอให้หัวหน้าหน่วยงานเป็นผู้พิจารณาสั่งการด้วยนอกใบสั่งของหรือใบสั่งงาน แล้วแต่กรณี

✓ การรับราคาของผู้เสนอราคาต่ำสุด ๑ บาท
จะกำหนดหลักประกันสัญญาและอัตราค่าปรับอย่างไร

กรม ส. ประกวดราคาทางอิเล็กทรอนิกส์ ซื้อเครื่องพิมพ์ ชนิด Laser
เพื่อทดแทนของเดิม ๘๐๐ เครื่อง วงเงิน ๙.๖ ล้านบาท มีผู้เสนอราคา ๕
ราย แต่รายต่ำสุดเสนอราคาสุดท้าย ๑ บาทและผู้เสนอราคา ยืนยันจะ
ส่งของได้จริงตามSpec

คณะกรรมการฯ เห็นควรรับราคา เนื่องจากประหยัด เป็นประโยชน์ต่อ
ราชการ โดยหารือว่า คิดหลักประกันสัญญา และค่าปรับอย่างไร ?

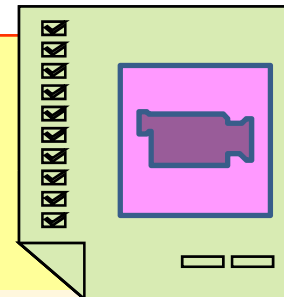
✓ มติกวพ.๒๗/๕๒-การคิดหลักประกันสัญญา คิดตามระเบียบข้อ
๑๔๒ คือ ร้อยละ ๕ ของวงเงิน ๑ บาท เว้นแต่ เห็นว่ามีความสำคัญพิเศษ
กำหนดสูงกว่าได้ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ส่วนอัตราค่าปรับตามข้อ ๑๓๔ วรรค
แรก ให้กำหนดเป็นรายวัน อัตราตายตัว ระหว่างร้อยละ ๐.๐๑-๐.๒๐
ของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้รับมอบ แต่ต้องไม่ต่ำกว่าวันละ ๑๐๐ บาท

แก้ไขสัญญา เนื่องจากเปลี่ยนหลักประกันสัญญา

❑ แก้ไขสัญญาได้ หากคู่สัญญาขอเปลี่ยนหลักประกันอย่างใด ตามข้อ ๑๔๑(๑)-(๔) เนื่องจากทางราชการไม่เสียประโยชน์
ระเบียบข้อ ๑๔๑ กำหนดว่า “**หลักประกันซองหรือหลักประกันสัญญาให้ใช้หลักประกันอย่างหนึ่ง อย่างใด ดังต่อไปนี้**

- ① เงินสด
- ② **เช็ค**ที่ธนาคารเซ็นสั่งจ่ายซึ่งเป็นเช็คลงวันที่ใช้เช็คนั้น ชำระต่อเจ้าหน้าที่ หรือก่อนวันนั้นไม่เกิน ๓ วันทำการ
- ③ หนังสือค้ำประกันของธนาคารในประเทศตามตัวอย่างที่ กวพ.กำหนด
- ③ หนังสือค้ำประกันของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ตามรายชื่อที่ธปท.แจ้งเวียน
- (4) พันธบัตรรัฐบาล

สัญญาไม่มีเงื่อนไขให้ปรับระหว่างงวด

- หากสัญญาจ้างมิได้กำหนดเงื่อนไขให้ปรับระหว่างงวดไว้
 - กรณีผู้รับจ้างผิดสัญญางวดใด / งวดหนึ่ง เป็นเพียงเงื่อนไขที่จะไม่จ่ายเงินตามงวดให้เท่านั้น
 - ส่วนราชการจะปรับระหว่างงวดไม่ได้ เพราะยังไม่ถือว่าผิดสัญญา
 - การแบ่งงวดงานแต่ละงวดในสัญญาเป็นเงื่อนไขที่คู่สัญญาดตกลงแบ่งงวดงาน เพื่อประโยชน์ในการ จ่ายเงินค่าจ้างเป็นงวดตามผลงานที่ดำเนินการไปแล้ว
 - มิใช่เป็นการกำหนดเวลาแล้วเสร็จของงานตามสัญญา
- หากอายุสัญญายังไม่ครบกำหนดเวลาแล้วเสร็จ

การบอกเลิกสัญญาและเรียกค่าปรับ

ผู้ขายผิดสัญญา ส่วนราชการบอกเลิกสัญญา และสงวนสิทธิเรียกค่าปรับ และค่าเสียหาย (ถ้ามี) ได้ ตามข้อกำหนดในสัญญาข้อ ๑๑

- ① บริษัทส่งมอบปุ๋ยไม่ถูกต้องตามสัญญา/ส่วนราชการได้มีหนังสือแจ้งให้บริษัท ทราบความไม่ถูกต้องหลายครั้ง แต่บริษัทฯ ไม่สามารถดำเนินการได้
- ② ต่อมาส่วนราชการได้มีหนังสือบอกเลิกสัญญา พร้อมทั้งสงวนสิทธิเรียกค่าปรับ และเรียกค่าเสียหาย จึงเป็นกรณีที่ส่วนราชการได้ใช้สิทธิตามเงื่อนไขสัญญาที่ คู่สัญญาทำไว้ในข้อ ๑๐
- ③ ดังนั้น ส่วนราชการจึงมีสิทธิปรับผู้ขายเป็นรายวันในอัตราร้อยละ ๐.๒๐ ของ ราคาสิ่งของที่ไม่ได้ส่งมอบ จนถึงวันบอกเลิกสัญญาได้
- ④ สำหรับกรณีจะต้องเรียกค่าเสียหายหรือไม่นั้น เป็นดุลพินิจของส่วนราชการที่ จะต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น
 - หากเกิดความเสียหายเป็นจำนวนเท่าใด ก็สามารถเรียกให้บริษัทฯ รับผิดชอบได้โดยสิ้นเชิง ตามเงื่อนไขสัญญาข้อ ๑๑

การบอกเลิกสัญญา

- กรม ช. ฎีกา ๓๐๒๖/๒๕๓๑

❁ จำเลยส่งมอบของแล้ว แต่ไม่ถูกต้องตามสัญญา ถือว่าผิดสัญญาแล้ว

➡ และไม่รับของไว้เลย

❁ กรมฯ แจ้งให้ส่งของให้ถูกต้องอีก แต่บริษัทส่งมอบไม่ได้

❁ ถือว่า ไม่ได้ส่งมอบของนั้นเลย

❁ กรมฯ จึงบอกเลิกสัญญา และมีสิทธิดังนี้

☞ ริบหลักประกันสัญญาจากธนาคาร

☞ แต่ไม่มีสิทธิเรียกค่าปรับเป็นรายวัน

การบอกเลิกสัญญา (ต่อ)

- ศาลวินิจฉัยว่า

- แม้จำเลยจะส่งมอบของตามสัญญา แต่โจทก์ไม่รับไว้เลย เพราะส่งไม่ถูกต้อง
- ถือว่า จำเลย มิได้ส่งของตามสัญญาเลย
- จึงมิใช่เรื่องที่จำเลยส่งมอบของไม่ครบถ้วน หรือไม่ถูกต้อง และโจทก์ได้ยอมรับไว้และจะใช้สิทธิรับเป็นรายวันของราคาส่งของที่ยังไม่ได้รับมอบ
- กรณีนี้ โจทก์(กรม ช.) จึงไม่มีสิทธิเรียกค่าปรับรายวัน

การตกลงกันบอกเลิกสัญญา (ข้อ ๑๓๗)

ปัญหา กรม ส.

ทำสัญญาจ้าง หสจ. ก่อสร้างอาคารสำนักงานพื้นที่ ๑๕ จำนวน ๑ หลัง กำหนดเวลาให้เริ่มทำงานภายใน ๓๐ ต.ค.๔๖ ครบกำหนด ๒๒ พ.ค.๔๘

- แต่กรมฯ ไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ได้ เนื่องจากมีอาคารและสิ่งก่อสร้างของ ผู้บุกรุก เรื่องอยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาล และไม่อาจทราบได้ว่า ศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด และสามารถมอบพื้นที่ให้ได้เมื่อใด
- จึงถือว่ากรมส. ไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ให้ได้ เมื่อห่างๆ ผู้รับจ้าง มี หนังสือขอเลิกสัญญา และกรมฯ เห็นว่าเป็นประโยชน์แก่ราชการโดยตรง ยิ่งกว่าให้สัญญามีผลต่อไป หรือเพื่อแก้ไขข้อเสียเปรียบของทางราชการตามนัย ระเบียบข้อ ๑๓๗ วรรคสอง
- กรม ส.ก็ยอมสนองรับการบอกเลิกสัญญาต่อผู้รับจ้างได้ และเมื่อตกลงเลิกสัญญากันแล้ว ผู้รับจ้างก็ยอมพ้นจากข้อผูกพันตามสัญญา กรมฯ ผู้ว่าจ้างมีหน้าที่ต้องคืนหลักประกันสัญญาให้แก่ผู้รับจ้าง ตามสัญญาข้อ ๓ วรรคสอง ประกอบระเบียบฯ ข้อ ๑๔๔ (๒) คืนหลักประกัน » เพราะพ้นภาระผูกพันแล้ว

เหตุสุดวิสัยเกิดขึ้นระหว่างผิदनัด

ปัญหา-ตามสัญญาข้อ ๑๐ กำหนดว่า “ความเสียหายใด ๆ เกิดแก่งานที่ผู้รับจ้างทำขึ้น แม้จะเกิดขึ้นเพราะเหตุสุดวิสัย นอกจากกรณีอื่นเกิดจากความผิดของผู้รับจ้างเอง ความรับผิดชอบของผู้รับจ้างดังกล่าวในข้อนี้จะสิ้นสุดลง เมื่อผู้ว่าจ้างได้รับมอบงานงวดสุดท้ายไปแล้ว

มติทวพ.เมื่อความเสียหาย เกิดขึ้นกับงานก่อสร้างตามสัญญา มีสาเหตุเกิดมรสุม และคลื่นยักษ์ในอ่าวไทย ซึ่งมีใช้ความผิดของจังหวัดนครฯ ผู้ว่าจ้างและได้เกิดขึ้นก่อนที่จะรับมอบงานครั้งสุดท้าย กรณีจึงต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญา ข้อ ๑๐ -ผู้รับจ้าง ต้องรับผิดชอบซ่อมแซมงานนั้น ให้คืนดี หรือก่อสร้างใหม่โดยค่าใช้จ่ายของผู้รับจ้างเอง

ใบ BOQ แตกต่างจากแบบรูปรายการแนบท้ายสัญญา
คณะกรรมการต้องตรวจรับตามแบบรูปรายการตามสัญญา

- **มหาวิทยาลัย ส. จ้างก่อสร้างระบบระบายน้ำ/และที่พักรับบุคลากร**
ตามประกาศประกวดราคา ข้อ ๑๒.๒ กับสัญญาจ้างข้อ ๑๓ กำหนด
ตรงกันว่า เรื่องแบบรูป และรายละเอียดตลาดเคลื่อนไว้สรุปว่า
“เอกสารประมาณราคางาน รายละเอียดปริมาณราคาวัสดุ และ
ค่าแรงงานแต่ละรายการของมหาวิทยาลัย ไม่ถือเป็นข้อผูกพันที่ต้อง
พิจารณาหรือปฏิบัติไปตามนั้น
- **ผู้เสนอราคาต้องรับผิดชอบตรวจสอบรูปแบบ ถอดแบบ คำนวณราคา
แต่ละรายการของงานเอง จะกล่าวอ้างปฏิเสธความรับผิดชอบ
ตลาดเคลื่อนไปจากหลักการทางวิศวกรรม จะปฏิบัติตามคำวินิจฉัย
ของ กกก. ตรวจงานจ้างหรือผู้ควบคุมงานของผู้ว่าจ้าง
(มหาวิทยาลัย) โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายเพิ่ม”**

ใบ BOQ แตกต่างจากแบบรูปรายการ คกก.ต้องตรวจรับตามแบบรูปรายการตามสัญญา(ต่อ)

มติ กวพ.

เมื่อปรากฏว่า รายละเอียดงานที่กำหนดไว้ในใบแจ้งปริมาณงาน
และราคา (BOQ) BILL OF QUANTITY ของผู้รับจ้าง
แตกต่างไปจากรูปแบบรายการตามสัญญา ผู้รับจ้างจะ
ปฏิเสธความรับผิดชอบไม่ได้

- คณะกรรมการตรวจงานจ้าง (มหาวิทยาลัย) ต้องยึดถือ
ตามรูปแบบรายการตามที่ปรากฏในเงื่อนไขสัญญา

ผู้ขายส่งมอบของพัสดุดูขาด / เกิน

☞ กรม ร.ซื้อ/กระสุนปืน ๙ มม.และ .๓๘ สเปเชียล

ตามสัญญา ซื้อกระสุนขนาด ๙ มม. ๑๘,๗๘๕ นัด

แต่ส่งของ - ๙ มม. ๑๐,๐๐๐ นัด ขาดไป ๘,๗๘๕ นัด

- .๓๘ สเปเชียล ๑๘,๗๘๕ นัด

ส่งเกินไป ๘,๗๘๕ นัด

ผู้ขายส่งของพัสดุขาด / เกิน(ต่อ)

มติกวพ. แนวปฏิบัติที่ถูกต้อง-----โดยหลักการ-----

- มีสิทธิรับมอบกระสุนปืนพกที่ถูกต้อง
- กรณีบริษัท ส่งมอบกระสุนปืนขนาด ๙ มม.ขาดจำนวนไป ต้องเรียกให้บริษัทส่งให้ถูกต้อง ครบถ้วน ตามสัญญาได้
- หากบริษัทฯ ไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาข้อหนึ่งข้อใด
- กรมมีสิทธิบอกเลิกสัญญา และเรียกชดใช้ค่าเสียหายที่เพิ่มขึ้นได้ ตามจำนวนค่าเสียหายที่ต้องซื้อกระสุนปืน จำนวนดังกล่าว กับผู้ขายรายใหม่และค่าเสียหายอื่น ๆ (ถ้ามี)
- ทั้งนี้ กรมฯ จะต้องแก้ไขสัญญาก่อนตรารับตามจำนวนที่แท้จริง ก่อน
- กรณี กระสุนลูกโม .๓๘ บริษัทฯ ที่ส่งมาเกินกรมฯ ต้องรับให้ครบตามจำนวนที่กำหนดในสัญญาซื้อขาย จำนวน ๑๐,๐๐๐ นัด เท่านั้น

Ex. การแก้ไขสัญญาหลังการตรวจรับ

- ผู้รับจ้างขอคืนหลักประกันสัญญาสำหรับความรับผิดชอบบกพร่องของงานจ้างก่อสร้าง เนื่องจากพ้นจากความรับผิดชอบภายใต้อำนาจกำหนด 2 ปีแล้ว และได้นำหลักประกันตามสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมมาวางแทน สำหรับความรับผิดชอบบกพร่องของงานจ้างผลิตและติดตั้งท่อสแตนเลส ที่กำหนดความรับผิดชอบมีกำหนด 4 ปี เนื่องจากเป็นการเปลี่ยนแปลงหลักประกันสัญญา มิใช่เป็นการแก้ไขเงื่อนไขงานตามสัญญา ซึ่งต้องดำเนินการก่อนการตรวจรับมอบงานงวดสุดท้าย

งานพิเศษและการแก้ไขงาน

☞ ตามสัญญาจ้าง ข้อ 16

- ต้องเป็นงานที่อยู่ในขอบข่ายทั่วไปแห่ง
วัตถุประสงค์ของสัญญาตามที่ได้ตกลงกันไว้
- อัตราค่าจ้างหรือราคาของงานพิเศษ ให้เป็นไป
ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา หากไม่มีให้ตกลง
กันใหม่

Ex. งานพิเศษ

- ผู้รับจ้างพบน้ำไหลซึมออกจากฐานรากอาคาร เกรงจะส่งผลกระทบต่อ การรับน้ำหนักของฐานรากอาคารได้ กรณีมิใช่เกิดจากความผิด หรือความบกพร่องของผู้รับจ้าง และเป็นเหตุให้ผู้รับจ้างต้องทำงาน เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากสัญญาจ้าง
- การก่อสร้างถนนพบว่า สายทางมีหินแข็ง ยากแก่การใช้รถขุดตัด เห็นควรใช้การระเบิดหิน เป็นกรณีที่ไม่ได้คาดหมายไว้ก่อน จึง ไม่ได้กำหนดค่างานหินแข็งไว้แต่ต้น จึงเป็นดุลพินิจของผู้ว่าจ้าง ที่จะพิจารณาจ่ายเงินค่างานที่เพิ่มขึ้นตามที่ผู้รับจ้างร้องขอได้

การงด ลดค่าปรับ หรือการขยายเวลา ทำการตามสัญญา (ข้อ 139)

อำนาจอนุมัติ

- หัวหน้าส่วนราชการ

สาเหตุ

- (1) เหตุเกิดจากความผิด ความบกพร่องของราชการ
- (2) เหตุสุดวิสัย
- (3) เหตุเกิดจากพฤติการณ์ ที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบ

การงด ลดค่าปรับ หรือการขยายเวลา ทำการตามสัญญา (ข้อ 139)

วิธีการ

- คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุให้ส่วนราชการทราบภายใน 15 วัน นับแต่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง หากไม่แจ้งตามที่กำหนด จะยกมากล่าวอ้างเพื่อขอลดหรืองดค่าปรับ หรือขยายเวลาในภายหลังมิได้

เว้นแต่

- กรณีความผิดความบกพร่องของส่วนราชการ (1) ซึ่งมีหลักฐานชัดเจนหรือส่วนราชการทราบอยู่แล้วตั้งแต่ต้น
- พิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง

(1) เหตุเกิดจากความผิด หรือความบกพร่อง ของส่วนราชการ

เหตุที่เกิดจากความผิด หรือความบกพร่องของส่วนราชการ ต้องเป็นเหตุอุปสรรคที่ทำให้ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานจ้างนั้นได้ และไม่ว่าเหตุนั้นจะเป็นผลมาจากส่วนราชการผู้ว่าจ้างโดยตรง หรือมาจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องก็ตาม

(2) เหตุสุดวิสัย

ตามมาตรา 8 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
เหตุสุดวิสัย หมายถึง “เหตุใด ๆ อันจะเกิดขึ้นก็ดี จะ
ให้ผลพิบัติก็ดี เป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้ แม้ทั้งบุคคล
ผู้ต้องประสพหรือใกล้จะต้องประสพเหตุนั้น จะได้
จัดการระมัดระวังตามสมควร อันพึงคาดหมายได้จาก
บุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้น”

(3) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่ คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

ตามมาตรา 205 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
“ตราบใดการชำระหนี้ยังไม่ได้กระทำลงเพราะพฤติการณ์
อันใดอันหนึ่งซึ่งลูกหนี้ไม่ต้องรับผิดชอบ ตราบนั้นลูกหนี้ยังหา
ได้ชื่อว่าผิดนัดไม่”

พฤติการณ์ที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบนั้น จะต้องเป็นสิ่งที่อยู่
นอกเหนือการควบคุมของผู้ขายหรือผู้รับจ้าง และต้องเกิดขึ้น
ก่อนผิดนัดชำระหนี้ด้วย

ผู้มีหน้าที่เสนอความเห็น

ให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุหรือคณะกรรมการ
ตรวจการจ้าง เป็นผู้เสนอความเห็นเพื่อประกอบ
การพิจารณาของหัวหน้าส่วนราชการ ในการแก้ไข
เปลี่ยนแปลงสัญญา การงด ลดค่าปรับ หรือ
การขยายเวลาทำการตามสัญญา

(หนังสือที่ นร (กwp) 1305/ว 11948 ลว. 13 ธ.ค. 43)

การพิจารณาอนุมัติให้งด/ ลดค่าปรับหรือการขยายระยะเวลาสัญญา
ไม่ต้องทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติม

- **วิธีปฏิบัติ** → เมื่อหัวหน้าส่วนราชการพิจารณาให้งด หรือลดค่าปรับ หรืออนุมัติให้คู่สัญญาขยายระยะเวลาการส่งมอบพัสดุหรืองานจ้างตามสัญญาแล้ว
 - ข้อควรจำ
 - ส่วนราชการไม่จำเป็นต้องแก้ไขสัญญาเพิ่มเติมแต่อย่างใด
เนื่องจากเป็นสัญญาฝ่ายเดียว ไม่จำเป็นต้องให้คู่สัญญายินยอม
 - ✓ เพียงแต่ให้เจ้าหน้าที่พัสดุนำคำอนุมัติให้แก้ไขสัญญาของหน.ส่วนราชการแนบติดไว้ในสัญญา พร้อมกับแจ้งให้คู่สัญญาทราบการงด / ลดค่าปรับ / หรือการขยายเวลาว่าอายุสัญญาสิ้นสุดเมื่อใด
 - ✓ เพื่อให้คู่สัญญาทราบเท่านั้น

ผู้รับจ้างของดค่าปรับ อ้างว่า ส่วนราชการใช้เวลาพิจารณาอนุมัติขยาย เวลาทำการตามสัญญาล่าช้า

- ปัญหา

- กรมฯ ใช้เวลาพิจารณาอนุมัติให้ขยายเวลาสัญญาล่าช้า

➤ แต่ในระหว่างที่ กรม ฯ.ใช้เวลาพิจารณาคำขอขยายเวลา กรม ฯ
มิได้สั่งให้บริษัทหยุดงานแต่อย่างใด บริษัทยังคงสามารถทำงาน
ตามสัญญาได้ตามปกติ

➤ การใช้เวลาพิจารณาขยายเวลา มิได้มีส่วนสัมพันธ์ หรือส่งผล
กระทบต่อการดำเนินการตามสัญญาแต่อย่างใด

✓ ดังนั้น กรณีนี้จึงมิใช่เหตุที่จะนำมาอ้างให้งด ลดค่าปรับ
ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๓๙ (๑) แต่อย่างใด

ส่วนราชการจ่ายเงินล่าช้า

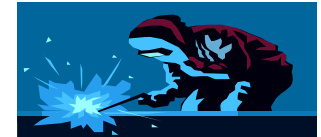
ทำให้บริษัทขาดสภาพคล่องทางการเงิน จะอ้างเป็นเหตุที่จะงด ลด
ค่าปรับ ขยายเวลาสัญญาไม่ได้

- ❑ เหตุที่กรม ส. จ่ายเงินล่าช้า มิใช่ผลกระทบโดยตรงต่อการปฏิบัติงานตามสัญญาที่ทำให้ผู้รับจ้างต้องหยุดการทำงาน
- ❑ เนื่องจาก ในระหว่างการปฏิบัติงานตามสัญญา ผู้รับจ้างมีหน้าที่จะต้องเตรียมความพร้อมในการจัดหาเงินทุนหมุนเวียนมาใช้ในการทำงานให้เพียงพอ
- ❑ ดังนั้น ปัญหาที่ผู้รับจ้างขาดสภาพคล่องทางการเงิน ในกรณีนี้ จึงไม่อาจนำมาอ้างเป็นเหตุที่จะงด หรือลดค่าปรับ ตามระเบียบฯ ข้อ

๑๓๙(๑)

คณะกก. ตรวจรับงานล่าช้า/หากมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของผู้
รับจ้างโดยตรง /งดค่าปรับได้

- คำวินิจฉัยกพ.
- คณะกรรมการตรวจการจ้างมิได้ตรวจรับให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ทางราชการกำหนดไว้ตามนัยหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๑๓๐๕/๕๘๕๕ ลว.๑๑ ก.ค.๒๕๔๔
- ผู้รับจ้างมิได้รับเงินค่างานในวงเงินที่สูงเป็นระยะเวลานานเป็นเหตุโดยตรงที่ทำให้การก่อสร้างไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาได้ ย่อมถือว่ามีส่วนสัมพันธ์ และมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของผู้รับจ้างโดยตรง
- กรม ส. จึงขอที่จะพิจารณางด ลดค่าปรับให้แก่ผู้รับจ้างได้ ตามนัยระเบียบฯ ข้อ ๑๓๙(๑)

คู่สัญญาส่งมอบหลังจากผิดสัญญาแล้วต้องแจ้งสงวน สิทธิการปรับ

- เมื่อคู่สัญญาส่งมอบพัสดุตามสัญญา ภายหลังผิดสัญญาแล้ว
- โดยส่วนราชการมิได้บอกเลิกสัญญา
- ต้องแจ้งสงวนสิทธิ การปรับไว้ด้วย
- ให้คิดค่าปรับนับถัดจากวันครบกำหนดสัญญา/ข้อตกลง

- การปรับต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญา เช่น
 - สัญญาซื้อขายเป็นชุด ให้ปรับทั้งชุด
 - สิ่งของที่ซื้อรวมติดตั้ง/ทดลอง/ ให้ปรับตามราคาของทั้งหมด

๑ ๕ ๕ ๖ ๖ ๖ ๖
อาหารเกี่ยวกับอาหารตำรวจพล

ข้อหารือเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจรับ พัสดุ

ข้อเท็จจริง

- จังหวัดระยอง ได้มอบหมายให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระยองจัดซื้อจัดจ้างพัสดุของโครงการตลาดกลางยางพาราภาคตะวันออก มีการก่อสร้างอาคารของโครงการ
- การส่งมอบพัสดุนั้นจำเป็นต้องเก็บรักษาไว้ก่อนเพื่อรอการก่อสร้างให้แล้วเสร็จ โดยเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ทำหนังสือฝากไว้กับผู้จำหน่าย โดยมีเงื่อนไขว่า เมื่อมีการส่งคืนพัสดุที่ฝากไว้ คณะกรรมการจะดำเนินการตรวจรับอีกครั้ง
- คณะกรรมการตรวจรับชุดเดิม ๒ ใน ๓ ได้ย้ายไปปฏิบัติงานที่จังหวัดอื่น จังหวัดระยองจึงได้มีหนังสือแจ้งให้คณะกรรมการตรวจรับชุดเดิมมาดำเนินการตรวจตามเงื่อนไขในการฝาก โดยไม่ได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับขึ้นใหม่ แต่คณะกรรมการตรวจรับชุดเดิมอ้างว่าตนเองได้ย้ายออกจากพื้นที่จังหวัดระยองแล้ว จึงไม่มีหน้าที่ในการตรวจรับอีกต่อไป

แนววินิจฉัยของ อกพ. ครั้งที่ 30/2552

เรื่อง จังหวัดระยองหารือเกี่ยวกับการตรวจรับพัสดุ

- ตามนัยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๔/ว ๑๗๐ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๔ เรื่อง การพ้นจากการเป็นกรรมการที่แต่งตั้งโดยระบุชื่อบุคคลและตำแหน่งหรือส่วนราชการ
- การแต่งตั้งกรรมการแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่
 - การแต่งตั้งกรรมการโดยระบุชื่อตำแหน่ง
 - การแต่งตั้งกรรมการโดยระบุชื่อตัวบุคคล
 - การแต่งตั้งกรรมการโดยระบุชื่อตัวบุคคลและระบุตำแหน่ง

- กรรมการโดยระบुชื่อตำแหน่ง เป็นการแต่งตั้งกรรมการที่ต้องการความรับผิดชอบตามตำแหน่งที่ระบุไว้ ให้แต่งตั้งโดยระบुเพียง ชื่อตำแหน่ง ไม่ต้องระบุชื่อตัวบุคคล ซึ่งตำแหน่งดังกล่าวต้องมีเพียงตำแหน่งเดียว เช่น ตำแหน่งผู้อำนวยการกอง ในกรณีนี้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นๆ อาจมอบหมายให้ผู้อื่นมาทำหน้าที่แทนได้ภายใต้บทบัญญัติว่าด้วยการมอบอำนาจให้รักษาราชการแทน หรือปฏิบัติราชการแทนตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน ในกรณีที่บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว บุคคลนั้นย่อมสิ้นสภาพการเป็นกรรมการไปด้วย และบุคคลที่เข้ามาดำรงตำแหน่งดังกล่าวก็จะเป็นกรรมการโดยอัตโนมัติ

- กรรมการโดยระบุนิติบุคคล เป็นการแต่งตั้งกรรมการที่ต้องการความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือความเหมาะสม อันเป็นคุณสมบัติเฉพาะของบุคคล ให้แต่งตั้งโดยระบุนิติบุคคล ไม่ต้องระบุตำแหน่งหรือส่วนราชการต้นสังกัด ซึ่งในกรณีนี้ จะมอบหมายให้ผู้ใดมาทำหน้าที่แทนไม่ได้ กรรมการโดยระบุนิติบุคคลถึงแม้จะมีคำสั่งให้ย้ายไปรับราชการในส่วนราชการแห่งใหม่ ก็ยังคงมีหน้าที่ ความรับผิดชอบอยู่เช่นเดิม โดยจะพ้นสภาพการเป็นกรรมการก็ต่อเมื่อหัวหน้าส่วนราชการมีคำสั่งยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงการเป็นกรรมการ

- กรรมการโดยระบุนิติบุคคลและระบุตำแหน่ง เป็นการแต่งตั้งกรรมการที่ต้องการคุณสมบัติเฉพาะของบุคคลและอำนาจหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลดังกล่าวดำรงตำแหน่งอยู่ หรืออำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่บุคคลดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่อยู่ ให้แต่งตั้งโดยระบุนิติบุคคลและระบุตำแหน่งของบุคคลนั้น หรือระบุหน่วยงานที่บุคคลนั้นปฏิบัติหน้าที่อยู่ ซึ่งจะแต่งตั้งบุคคลอื่นให้มาประชุมแทนไม่ได้ และในกรณีที่บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว ให้เป็นที่เข้าใจว่าต้องพ้นจากความเป็นกรรมการด้วย หรืออาจจะระบุนิติบุคคลพ้นจากตำแหน่งไว้ด้วยก็ได้ ถ้าไม่ประสงค์เช่นนั้น ก็ไม่ควรออกคำสั่งในลักษณะนี้มาแต่แรก

กรณีนี้ ผู้ขายได้ส่งมอบสิ่งของให้แก่จังหวัดระยองแล้วภายในกำหนดเวลา และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุได้ดำเนินการตรวจรับสิ่งของไว้แล้วโดยครบถ้วนถูกต้องตามหลักฐานที่ตกลงกันไว้ จึงถือว่า สิ่งของดังกล่าวได้ตรวจรับเรียบร้อยแล้วตามระเบียบฯ ดังนั้น การตรวจรับอีกครั้งตามข้อตกลงปากครุภัณฑ์จึงไม่ใช่การตรวจรับพัสดุตามระเบียบฯ แต่อย่างใด แต่เป็นการตรวจรับตามสัญญาปากทรัพย์สิน ซึ่งอยู่ภายใต้บังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ ๑๐ ปากทรัพย์สิน

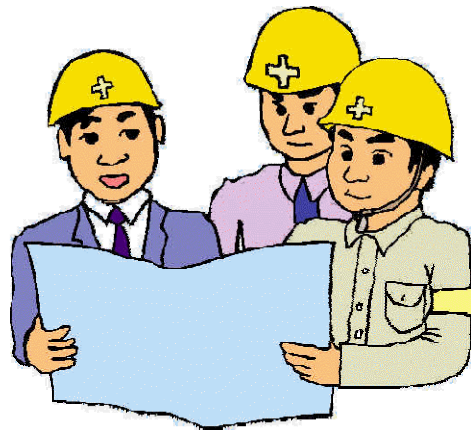
- อย่างไรก็ดี กรณีที่เป็นการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการ
ตรวจรับพัสดุตามระเบียบฯ หากกรรมการตรวจรับพัสดุ
รายใดได้รับคำสั่งให้ย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ราชการประจำ
ในสำนักงานแห่งใหม่ ย่อมเป็นดุลพินิจของหัวหน้าส่วน
ราชการที่จะพิจารณาว่า สมควรจะให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้น
ปฏิบัติหน้าที่ ตามคำสั่งต่อไป หรือสมควรจะแต่งตั้งให้
เจ้าหน้าที่คนอื่นเป็นกรรมการตรวจรับแทน ทั้งนี้ ให้
คำนึงถึงประโยชน์ราชการและความเหมาะสมเป็นสำคัญ

- มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า การที่จังหวัดระยองได้ฝากพัสดุ ซึ่งได้ทำการตรวจรับแล้วไว้กับผู้ขายนั้น ชอบด้วยระเบียบฯ ข้อ ๑๕๑ และ ข้อ ๑๕๒ เรื่อง การเก็บรักษาพัสดุ หรือไม่
- เนื่องจาก โดยหลักการ เมื่อส่วนราชการได้รับพัสดุไว้แล้ว ไม่ว่าจะ ได้มาด้วยประการใด และเจ้าหน้าที่พัสดุได้รับมอบแล้ว เจ้าหน้าที่พัสดุ มีหน้าที่ต้องลงบัญชีหรือทะเบียนเพื่อควบคุมพัสดุ แล้วแต่กรณี แยก เป็นชนิด และแสดงรายการตามตัวอย่างที่ กวพ. กำหนด โดยให้มี หลักฐานการรับเข้าบัญชีหรือทะเบียนไว้ประกอบรายการด้วย และเก็บ รักษาพัสดุให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ปลอดภัย และให้ครบถ้วนถูกต้อง ตรงตามบัญชีหรือทะเบียน

- หากจังหวัดระยองไม่มีสถานที่เพียงพอสำหรับเก็บพัสดุ ก็ชอบที่จะเช่าสถานที่เพื่อเก็บรักษาพัสดุได้ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๒๙ การที่จังหวัดระยองได้ฝากพัสดุของทางราชการไว้กับผู้ขาย อันอาจทำให้ส่วนราชการไม่สามารถทำการควบคุมและตรวจสอบพัสดุได้ตามระเบียบฯ เป็นเหตุให้พัสดุของทางราชการเกิดการสูญหายหรือได้รับคืนไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักฐานการฝาก จึงเป็นการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามระเบียบฯ ทั้งนี้ การกระทำดังกล่าวอาจเข้าข่ายเป็นความผิดตามระเบียบฯ ข้อ ๑๐ ด้วย

ปัญหาข้อหาหรือเกี่ยวกับ การตรวจรับพัสดุบางส่วน

- ข้อเท็จจริง

- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้ทำสัญญาซื้อขายเครื่องปรับอากาศพร้อมติดตั้ง จำนวน ๘๐ เครื่อง กับบริษัทฯ โดยผู้ขายได้ส่งมอบเครื่องปรับอากาศ จำนวน ๘๐ เครื่องให้แก่ผู้ซื้อภายในกำหนดเวลาตามสัญญา แต่ปรากฏว่าเครื่องปรับอากาศที่มีขนาดต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ บีทียู จำนวน ๓๔ เครื่อง ไม่ได้รับมาตรฐานประหยัดพลังงานเบอร์ ๕ ตามเงื่อนไข ที่กำหนดไว้ในสัญญา จึงเป็นส่งมอบครบถ้วนแต่ไม่ถูกต้องตามสัญญาบางส่วน

- ข้อหาข้อ

- สำนักงานฯ ควรบอกเลิกสัญญากับบริษัทฯ หรือ ควรตรวจรับบางส่วนโดยแก้ไขสัญญาเพื่อให้รับในส่วนที่ถูกต้อง จำนวน ๔๖ เครื่อง และไม่ตรวจรับจำนวน ๓๔ เครื่อง

แนววินิจฉัยของ อกพ.

- ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๗๑ (๕) กำหนดหน้าที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุไว้ว่า ในกรณีที่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างส่งมอบพัสดุถูกต้องแต่ไม่ครบจำนวน หรือส่งมอบครบจำนวนแต่ไม่ถูกต้องทั้งหมด ถ้าสัญญาหรือข้อตกลงมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ตรวจรับไว้เฉพาะจำนวนที่ถูกต้อง และโดยปกติให้รับรายงานหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อแจ้งให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้างทราบภายใน ๓ วันทำการ นับแต่วันตรวจพบ แต่ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิของส่วนราชการที่จะปรับผู้ขายหรือผู้รับจ้างในจำนวนที่ส่งมอบไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องนั้น

- หากส่วนราชการจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญา ตามข้อ ๙ คู่สัญญาแต่ละฝ่ายจำต้องให้อีกฝ่ายหนึ่ง ได้กลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม แต่ทั้งนี้จะให้เป็นที่เสื่อมเสียแก่สิทธิของบุคคลภายนอกหาได้ไม่ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๙๑ โดยผู้ซื้อจะต้องชดใช้เงินคืนตามควรค่าแห่งงาน หากมีการงานหรือพัสดุที่ได้รับไว้และใช้ประโยชน์ในราชการได้ตามสัญญาแล้ว ผู้ซื้อจะต้องมีการชดใช้ราคาให้แก่ผู้ขาย และจะต้องมีการหักค่าปรับและค่าเสียหายอื่นๆ (ถ้ามี) ออกก่อนด้วย เว้นแต่การงานหรือพัสดุที่รับไว้ ผู้ซื้อไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ตามสัญญาได้ จึงต้องถือว่าพัสดุหรืองานนั้น ไม่ควรค่าแก่การชดใช้เงินคืน

อนึ่ง เมื่อหน่วยงานได้มีการบอกเลิกสัญญาไปแล้ว และหน่วยงานได้จัดซื้อสิ่งของจากบุคคลอื่น ผู้ขายจะต้องชดใช้ราคา ที่เพิ่มขึ้นจากราคาที่กำหนดไว้ในสัญญานี้ด้วย

- หากส่วนราชการผู้ซื้อเห็นว่า การตรวจรับเฉพาะส่วนที่ถูกต้องไว้ใช้ในราชการ จะเป็นประโยชน์แก่ทางราชการมากกว่าการบอกเลิกสัญญา ก็สามารถที่จะตรวจรับบางส่วนไว้ใช้ในราชการได้ ตามเงื่อนไขของสัญญา ข้อ ๕ วรรคสามดังกล่าว และเบิกจ่ายเงินให้แก่ผู้ขายตามจำนวนที่ส่งมอบถูกต้องตามเงื่อนไขของสัญญา ทั้งนี้การตรวจรับเครื่องปรับอากาศบางส่วนดังกล่าว เนื่องจาก สัญญาฯ กำหนดให้มีการจ่ายเงินงวดเดียวเท่านั้นเมื่อผู้ขายส่งมอบของครบถ้วนถูกต้องตามสัญญา ดังนั้น หากจะตรวจรับเฉพาะส่วนตามสัญญาข้อ ๕ จึงต้องแก้ไขสัญญาตามระเบียบฯ ข้อ ๑๓๖ ด้วย เพื่อให้สามารถแบ่งจ่ายเงินเป็นงวดได้ และจะต้องสงวนสิทธิการปรับในจำนวนที่ส่งมอบไม่ถูกต้องไว้ด้วยสำหรับการคิดค่าปรับจะเริ่มคิดเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาตามสัญญาแล้ว โดยเริ่มนับถัดจากวันสิ้นสุดระยะเวลาตามสัญญาไปจนถึงวันที่ผู้ขายส่งมอบสิ่งของถูกต้องครบถ้วนตามสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้ หักด้วยจำนวนวันที่ส่วนราชการใช้ในการตรวจรับ

ข้อหาหรือเกี่ยวกับการตรวจรับในกรณีสุ่มตรวจ

- ข้อเท็จจริง
- กรมพัฒนาที่ดินจ้างทำแผนที่ภาพถ่ายตามโครงการจัดทำแผนที่เพื่อการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและทรัพย์สินของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยจ้างบริษัทฯ ตามสัญญากำหนดว่า ผู้รับจ้างต้องสร้างหมุดหลักฐานภาคพื้นดินทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น ๒,๘๑๐ หมุด และกระทรวงฯ ได้เลือกกรมแผนที่ทหารเป็นหน่วยงานอิสระในการตรวจสอบคุณภาพหมุดหลักฐานตามสัญญา
- บริษัทฯ ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานให้กรมพัฒนาที่ดินทำการตรวจรับ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุทำการตรวจสอบหลักหมุดหลักฐานแล้ว จำนวน ๒,๗๑๖ หมุด คงเหลือ ๙๔ หมุด ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ ๔ อำเภอในจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นพื้นที่อันตรายจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่การเข้าไปตรวจรับมีความเสี่ยงต่อการสูญเสียชีวิตสูง
- ข้อหาหรือ กรมฯ จะใช้ภาพที่ผู้รับจ้างส่งมาประกอบในการตรวจรับ ร่วมกับวิธีสุ่มตรวจในอัตราร้อยละ ๒๐ โดยยกเว้นบริเวณที่มีความเสี่ยงสูงได้หรือไม่

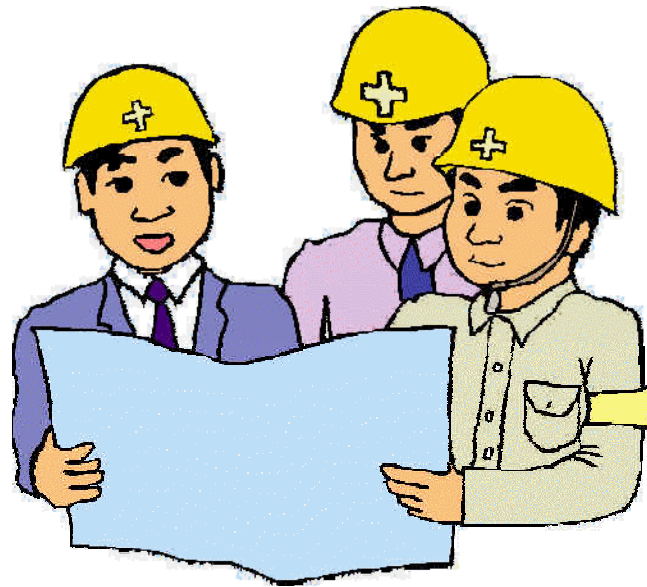
- แนววินิจฉัยของ อกพ.
- ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕
ข้อ ๗๑ (๒)
- ตามสัญญาฯ ข้อ ๓.๙ การรับมอบงานกำหนดว่า จะพิจารณาจาก
ผลงานที่ผู้รับจ้างได้จัดส่ง และจะมีการสุ่มตัวอย่างจำนวนไม่น้อยกว่า
ร้อยละ ๕ ของจำนวนหมวดหลักฐานเพื่อตรวจสอบค่าพิกัด และร้อยละ
๙๐ ของจำนวนสุ่มตัวอย่างจะต้องมีความคลาดเคลื่อนของค่าพิกัดไม่
มากกว่า ๕ เซนติเมตร โดยการสุ่มตัวอย่างให้หน่วยงานอิสระเป็น
ผู้ดำเนินการ
- กรมแผนที่ทหารได้ดำเนินการตรวจสอบและรายงานผลต่อกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์แล้ว

- ในการตรวจรับหมดหลักฐานจำนวน ๙๔ หมด ที่เป็น
ปัญหาดังกล่าว หากคณะกรรมการตรวจรับพัสดุของกรม
พัฒนาที่ดินได้พิจารณาจากภาพที่ผู้รับจ้างจัดส่งมาให้
และผลการตรวจสอบของกรมแผนที่ทหาร ประกอบกับ
การสุ่มตรวจอีกครั้งหนึ่งในอัตราร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ที่
เป็นปัญหาแล้ว สามารถพิจารณาความถูกต้องครบถ้วน
ของงานที่ผู้รับจ้างส่งมอบได้แล้ว กรณีก็อยู่ในขอบข่ายที่
สามารถดำเนินการได้

การตรวจรับพัสดุไม่ตรงตาม**spec**

- ข้อเท็จจริง
- กรมสรรพากร จ้างเหมาซ่อมแซมอาคารสำนักงาน โดยการทำสัญญาจ้าง และเปลี่ยนกระเบื้องหลังคาโรงจอดรถยนต์ ผู้รับจ้างได้ส่งมอบงานจ้าง ภายในกำหนดเวลา คณะกรรมการตรวจการจ้างได้ตรวจแล้ว ปรากฏว่างานที่ส่งมอบยังไม่เรียบร้อย จึงแจ้งให้ผู้รับจ้างทำการแก้ไข ซึ่งผู้รับจ้างได้แก้ไขตามคำสั่งของผู้ว่าจ้างแล้ว แต่ยังมีงานในส่วนที่ไม่เรียบร้อยอยู่อีก จึงได้แจ้งแก้ไขอีกเป็นครั้งที่ ๒ ผู้รับจ้างก็ยังไม่สามารถแก้ไขงานให้เรียบร้อยได้ คณะกรรมการตรวจการจ้างจึงมีมติไม่ตรวจรับงาน
- ต่อมาผู้รับจ้างได้มีหนังสือยินยอมให้หักลดเงิน ตามเนื้องานในส่วนที่เห็นว่าไม่เรียบร้อยนั้น ผู้ควบคุมงานได้รายงานผลการก่อสร้างว่า บริเวณที่มีคราบสนิมและสีเหลือไม่สามารถขัดล้างออกได้ โดยได้ให้ทางห้างฯ ได้ใช้น้ำยา (น้ำกรด) ทินเนอร์ น้ำยาลอกสี แต่ไม่สามารถล้างออกได้ เนื่องจากฝังลึกลงไปใในผนัง
- กรมสรรพากรชี้แจงข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ว่า งานทำสีอาคารที่ไม่สามารถแก้ไขได้นั้น เกิดจากการที่ผู้รับจ้างได้ทำสีเคลือบทรายล้างก่อนโดยไม่ได้ทำความสะอาดคราบสกปรกออกก่อน เมื่อเคลือบไปแล้วจึงไม่สามารถล้างออกได้

- แนววินิจฉัยของ อภพ.
- แยกการพิจารณาเป็น ๒ ประเด็น
- ประเด็นแรก เรื่องการขอลดเนื้องาน นั้น เห็นว่า ตามข้อเท็จจริงที่ผู้แทนได้ชี้แจง นั้น ไม่ใช่เป็นเรื่องการลดเนื้องาน แต่เป็นเรื่องที่ผู้ว่าจ้างทำงานไม่เรียบร้อยตามรูปแบบรายการ และต้องทำการแก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดในสัญญา
- ประเด็นที่สอง เป็นเรื่องและผู้รับจ้างไม่สามารถแก้ไขงานได้นั้น กรณีนี้ต้องไปหาข้อยุติ ให้ได้ก่อนว่า เนื้องานตามสัญญาไม่สามารถทำได้ตามหลักวิชาช่าง ถ้ายังสามารถทำได้อยู่ แต่ผู้รับจ้าง ทำไม่ได้ ถือว่าเป็นการปฏิบัติผิดสัญญา แต่หากตามหลักวิชาช่าง ไม่สามารถทำได้จริง ก็เป็นเรื่องของการลดเนื้องาน ที่หน่วยงานต้องไปตกลงกับผู้รับจ้าง

กรมบัญชีกลาง

The Comptroller General's Department

สำนักมาตรฐานการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

02 1277000 ต่อ 4551

081-7424748 ,084-1383653